

De zinkwafels

*Een hommage aan het werk van Marin Toonder
door Frank Norbert Rieter*

Noot

Opmerkingen voor de tekenaar staan in de tekst
tussen [ ]

Flaptekst

Deze onverwachte nieuwe uitgave die ik nu ter lezing kreeg aangeboden smaakte direct naar meer. Het is een literaire proeverij met finesse en bravoure: een grand cru in de episodische verhaalcultuur. Het verhaal voert de lezer mee naar nieuwe horizonten en voelt gelijktijdig als het thuiskomen na een lange reis. Het is een kennismaking en een weerzien ineen, als u begrijpt wat ik bedoel.

Hoe lang is het geleden dat ik werd bevangen door onverholen leeszin? De banden in mijn bibliotheek dienen, zonder dat ik ze ooit ter hand nam, vooral als zichtbaar bewijs van mijn eruditie en geven de kasten extra cachet. Zonder boeken voelt zo'n bibliotheek toch niet compleet, nietwaar.

Ik wacht dus onverdroten op meer van dit soort verlichtende vertellingen, bij voorkeur uitgegeven in een mooie verzamelband die niet zal misstaan op mijn salontafel.

– aldus liet de heer O.B.B. te R. ons weten

De zinkwafels

In de vroege ochtend woei een frisse oostenwind over de grazige heuvels rondom slot Bommelstein en deze zocht zich een weg langs het robuuste metselwerk en de pronte kantelen naar binnen. Daar verjoeg hij de sluimer van de maanloze nacht en bracht de bewoners elan voor de nieuwe dag.

De trouwe bediende Joost wreef zich bij het betreden van de keuken de laatste slaap uit de ogen en nam het slagveld dat hij de avond tevoren daar had achtergelaten in ogenschouw. De eenvoud van het avondmaal viel niet aan de keuken af te lezen. 'Ik had de vaat meteen moeten wegwerken,' mompelde Joost en hij zuchtte eens diep. Hij deed een keukenschort om en sloeg de manchetten van zijn livrei een paar keer om, zich aldus opmakend voor een nieuwe slag in zijn voortdurende strijd tegen huishoudelijke chaos en verloedering. 'Ik hoop dat heer Olivier niet al te vroeg roept voor het ontbijt,' zei hij, terwijl hij het aangekoekte vuil van de vaat schrobde. De gratin had zich hardnekkig vastgezet aan de randen van de ovenschaal en terwijl hij er met een borstel verbeteren op aanviel, wenste hij toch één recept

dat er bij de voorbereiding niet om vroeg het ganse vaatwerk te bevuilen.

De zuivere ochtendlucht die uit de zwarte bergen was komen aanwaaien had ook heer Bommel gewekt. Hij hoorde de vogels fluiten en zag de zonnestrallen door een kier tussen de gordijnen over het kleed in zijn slaapvertrek vallen.

Goedgeluimd waagde hij zich op de omloop, nam nog eens een diepe teug en werd er warempel een wat licht in het hoofd van. 'Een beetje veel van het goede,' zei hij tot zichzelf, maar al snel week de algehele frisheid en trokken de vlekken voor zijn ogen weg. Onder hem strekte zich het tot slot Bommelstein behorende gras- en bosland uit en heer Ollie aanschouwde met een goedkeurende blik de wereld.

In de verte graasden schapen. Aan de horizon lag Rommeldam, en als hij rondkeek zag hij aan de ene kant de landerijen van zijn buurman Markies de Canteclaer en aan de andere kant, zo helder als het was, de hoogste toppen van de Zwarte Bergen. Een heer van stand heeft een weidse blik op de wereld nodig, bedacht hij. De wereld roept, ik zal een stevige ochtendwandeling maken.

En terwijl de heer het uitzicht mijmerend op zich in liet werken, vloog er een kleine gedesoriënteerde vogel tegen zijn hoofd aan.

Even dacht heer Ollie dat een van de kantelen van zijn voorvaderlijk kasteel op zijn hoofd was geland, maar nadat hij voorzichtig zijn schedel betast had en geen breuken of bulten had geconstateerd, zag hij voor zich op de balustrade het diertje liggen dat zijn montere ochtend zo plots verstoord had.

Het hield een pootje omhoog en had de bek openhangen. Het was duidelijk onwel, maar oogde niet bepaald verzwakt. Het was buitengewoon goed doorvoed en over zijn verenkleed hing een zachte glans. 'Gaaf het, kleine vriend,' vroeg heer Bommel. 'Dat was geen comfortabele landing.'

'Tjie-ha-elp,' zei het dier, maar het klonk zo zacht en amechtig dat heer Ollie onbewust 'help' verstond. De puilende oogjes en neergeslagen vleugels werkten in op zijn gemoed, hij voelde een gepaste hoeveelheid ridderlijkheid in zich opborrelen. 'Niemand klopt in nood op de poorten van slot Bommelstein, zonder een helpende hand toegestoken te krijgen,' zei hij terwijl het vogeltje nog met zijn ogen draaide en sterretjes telde. Heer Bommel nam het diertje op zijn hand. 'Ik zal je redden,' zei hij geruststellend. 'Joost weet altijd precies wat de inwendige heer – of vogel – behoeft.'

Toen heer Ollie de keuken binnenstapte met de verdoofde vogel op zijn hand, was Joost nog in een verwilderd gevecht met de achterstallige vaat verward. 'Ik ben nog niet aan uw ontbijt toegekomen, als u mij wilt verschonen,' sprak de knecht.

'We hebben een bezoeker,' sprak heer Olivier en hij legde het vogeltje voorzichtig in de broodmand. 'Zorg voor een goede rustplek en een versterkend maal. Iets passends voor een vogel. Het equivalent van een gebonden soepje of een paar flenzen.'

'Ik heb het eigenlijk te druk, met uw welnemen' zei de knecht, terwijl hij een weinig verslagen naar de vogel in de broodmand keek. 'De vaat is me iets al te letterlijk boven het hoofd gegroeid.' 'Het heeft geen pas een klaagzang aan te heffen,' sprak heer Ollie zijn trouwe knecht vermanend toe. 'Ons wordt om hulp gevraagd; wij kunnen die onmogelijk weigeren. En de bereiding van het ontbijt blijft je bespaard, want de morgenstond roept en ik zal onderweg wel een appeltje eten.' 'Zoals u wenst meneer,' zei Joost zacht, terwijl de moed hem langzaam in de schoenen zonk. 'Zorg er voor dat het arme diertje weer op de been komt – of hoe dat ook bij vogels heet. Zodat het uit kan vliegen.' Heer Ollie liet zijn blik

dwalen door de keuken, maar zag niet de hoeveelheid werk die daar in school. Hij zag vooral het lege taartplateau, waar nog een paar kruimeltjes gebak op lagen. Dat herinnerde hem aan het dessert van de avond tevoren. 'En bij de lunch zal ik wel een gezonde trek hebben. Zorg maar voor nog wat van die laagjestaart van gisteravond.'

Terwijl heer Olivier kloekmoedig de keuken verliet om aan zijn voorgenomen wandeling te beginnen, keek Joost van de paar schalen en borden die schoon stonden te blinken op het aanrecht, naar de vele pannen die nog moesten volgen. 'Laagjestaart.' Zei hij een beetje moedeloos. 'De vogel zal even moeten wachten. Ik moet in ieder geval de boter voor de beurre noisette alvast maken, anders heb ik straks geen basis voor de crème glacée.'

Hij nam een koperen pannetje en smolt een pond versneden boter. Terwijl de geur van langzaam bruinende boter de keuken vulde kreeg de vogel een opleving. Even leek het alsof de geur hem verkwikte, maar daarna verschoot hij van kleur. 'Tjie-hielp,' zei het met paniek in de ogen en een korte ademhaling waaruit bleek dat het helemaal niet wel was.

Joost roerde aandachtig in zijn pannen, zorgvuldig de kleur van de boter schattend. Hij hoorde de vogel even fladderen en hoopte dat het een teken van herstel was, hopelijk gevolgd door het vlotte vertrek van de ongenode gast. Het fladderend geluid werd echter snel gevolgd door klanken met een minder frisse signatuur, zoals *glurps*, *flots* en *barf*. Toen Joost zijn pan van het vuur nam om onbekommerd te kunnen zien wat er aan de hand was, zag hij dat de vogel zijn onbehagen had verlicht door allerhande klodders viezigheid naar willekeurige hoeken van de keuken te projecteren.

Het diertje is ziek, hield Joost zich voor. Het kan er niets aan doen. Gelijktijdig met deze gedachte, landde er een laatste oprisping in de vorm van een bepaald onfrisse klodder smurrie op Joost zijn schort. Joost zeege neer op het keukenkrukje. Er was weinig over van de montere werklust die hij bij het opstaan had gevoeld. Er komt alleen maar werk bij, dacht hij. Niemand maakt mijn leven gemakkelijker.

Ondertussen had heer Bommel Tom Poes opgehaald en maakten zij samen de voorgenomen ochtendwandeling. Hun pad voerde langs oude garden met lage stammen

waar het rijpe fruit voor het grijpen hing. ‘Het is belangrijk om te leren genieten van de morgenstond, en de schoonheid van de wereld in ogenschouw te nemen,’ zei heer Ollie. ‘Leer dat van een heer in de bloei van zijn leven.’ ‘Ik wandel iedere ochtend,’ zei Tom Poes. ‘Nog voor u het ontbijt op heeft.’ ‘Heel mooi,’ sprak heer Ollie goedkeurend. ‘Ik ben blij dat je de vruchten plukt van mijn wijze lessen. Zoals mijn goede vader altijd zei...’ Wat heer Oliviers goede vader over de kwestie te berde had gebracht zouden we dit keer niet te weten komen, want het luide geraas van een zware vrachtwagen overstemde heer Oliviers woorden en een grote zwarte roetwolk uit de uitlaat benam hem de adem. Slechts een diepe hoest en moeizaam luchthappen klonken door de oude gaard terwijl het geluid van de voortdenderende wagen wegstierf. ‘Het is een schande,’ zei heer Bommel toen hij een beetje was bijgekomen. ‘Kan een heer niet eens meer op zijn gemak van de buitenlucht genieten? Waar is de tijd dat je op een weg als deze enkel aan de kant hoefde voor een traag passerende ossenkar.’

‘Het is wel een grote, zware wagen voor op zo’n klein landweggetje,’ zei Tom Poes. ‘Laten we verder lopen.’

Een paar bochten in de weg verder hadden heer Bommel en Tom Poes uitzicht op het huis van Boer Zochter. Aan de rand van het erf stond een kraampje, waar de boer aan voorbijgangers verkocht wat het seizoen te bieden had. ‘Ik ben benieuwd wat we kunnen kopen. Een zakje kweeperen of kwetsen, waar Joost jam van kan maken. Of morellen, om geflambeerd bij de flenzen te nemen. Wat heeft de natuur ons vandaag te bieden?’ ‘Hmm,’ zei Tom Poes. Het kraampje aan de weg zag er leeg en verlaten uit. Achter de boerderij zag hij de grote zwarte vrachtwagen staan die hen eerder gepasseerd was. De chauffeur sloeg de volgeladen wagen dicht terwijl boer Zochter een stapel bankbriefjes telde. Heer Olivier meldde zich echter optimistisch bij het kraampje. ‘Voor een heer van stand heeft zo’n boer toch altijd wel een kistje conference peren achter liggen – of iets anders van smakelijk fruit voor het late ontbijt. Een versnapering, als je begrijpt wat ik bedoel.’

De boer leek het niet te begrijpen, want hoe heer Ollie hem ook wenkte, hij kwam niet naderbij en wees slechts op het bord dat naast het kraampje stond. Dat was echter met modder besmeurd en pas toen heer Olivier de natte aarde er met een zakdoek vanaf had geveegd werd de boodschap zichtbaar. ‘Alles op,’ stond er te lezen. Met zwaar geraas reed de zware vrachtauto van het terrein. De chauffeur had geen oog voor mogelijke passanten en reed rakelings langs het kraampje. Zo werd zichtbaar hoe het bord zo met modder besmeurd was geraakt, want de vrachtwielen stuwden de modder van het pad zodanig op dat een ferme guts door de lucht vloog en niet alleen het bord van een nieuwe laag aarde voorzag, maar in het voorbijgaan ook heer Ollie een modderbad gaf. Terwijl heer Bommel met de overgebleven schone punt van zijn zakdoek zichzelf toonbaar probeerde te maken, keek Tom Poes de vrachtwagen na. Op de zijkant stond een embleem, het silhouet van een koksmuts, met daaronder twee gekruiste messen. Het riep onmiskenbaar de associatie met eten op, maar er ging ook een vreemde dreiging vanuit. Alsof iemand de kok met die messen bedreigd heeft en zijn koksmuts heeft afgepakt, dacht Tom

Poes. Maar hij hield zijn gedachten voor zichzelf en liep achter heer Bommel aan, die zijn portie frisse buitenlucht gehad leek te hebben en verlangde naar de rust en veiligheid van zijn eigen kasteel.

Joost was ondertussen overmand door een maalstroom aan neerslachtige mijmeringen. Alle laagjes uit de taart die hij nog voor de lunch af moest hebben trokken aan zijn geestesoog voorbij, maar het was allemaal teveel werk. De botercrème, de meringue, de caramel, de citroencake, de gelatine framboise... De zieke vogel leek wat opgeknaapt terwijl Joost hem toesprak met slechts een zweem van verwijt in zijn stem: 'Van jou kan ik ook geen hulp verwachten.' Daarop kwam het diertje overeind, op beide pootjes en na een paar ongecoördineerde vleugelslagen vond het de weg door het raam naar buiten. 'Daar ben ik niet rauwig om,' zei Joost. 'Maar het heeft mijn keuken behoorlijk besmeurd. Dat wordt poetsen. En ik moet de laagjestaart nog afmaken, oh de laagjestaart. De botercrème, de meringue, de caramel, de citroencake, de gelatine framboise...' Uiteindelijk werd hij bij zijn huishoudelijke overpeinzing onderbroken door

Grootgrut die via de achterdeur binnenkwam om de dagelijkse boodschappen te brengen. 'Soda, groene zeep, azijn en ossengal,' zei deze, terwijl hij de keuken rondkeek. 'Het zit er allemaal bij. En natuurlijk alle etenswaren. Ik had alleen geen pakjes custardpoeder meer op voorraad, maar ik heb er wat extra eieren bij gedaan, zodat u verse kunt maken. Het is iets meer werk...'

'Iets... meer... werk...' stamelde Joost. Hij voelde tranen in zijn ogen wellen. Ik moet mij vermennen, schoot nog even door zijn hoofd, om direct daarna een oncontroleerbare huilbui op Grootgruts schouders uit te leven.

'Kom kom,' zei Grootgrut. 'We hebben het allemaal niet makkelijk. Ik moet ook op de kleintjes letten – de tering naar de nering zetten. Zo gezegd.'

'Excuseer dat ik me zo laat gaan,' zei Joost. 'Ik had een kleine inzinking naar aanleiding van het dessert. Het is allemaal zo bewerkelijk, het hele leven, en dat van een huisknecht op Bommelstein in het bijzonder.'

'Wacht,' zei Grootgrut. 'Ik heb wat u nodig heeft en hij snelde naar buiten om daar zijn bestelwagen in te duiken. Triomfantelijk hield hij

een pakje omhoog. PROEF stond er met grote letters op geschreven.

Joost keek hem afwachtend aan.

'Het is een probeerverpakking,' zei Grootgrut. Ik heb die net binnengekregen. Hij tuurde op armlengte naar de kleine lettertjes op de verpakking. 'De enige echte allerlekkerste dubbelgebakken Krispelaers met warme morellen en bakkersroom, naar grootmoeders recept,' las hij voor. 'Klaar in een handomdraai.' 'Dat kan nooit allemaal uit zo'n pakje komen,' zei Joost. 'Als ik zo vrij mag zijn mijn twijfel uit te spreken.'

'Jawel hoor,' zei Grootgrut. 'Het is echt zo klaar. De vertegenwoordiger heeft het me gedemonstreerd. In een wip, geurend op tafel. Dat is zo handig aan dit merk producten. Het staat er duidelijk op: alleen heet water toevoegen.' En hij hield de verpakking voor Joost zijn gezicht en wees op de vermelding. 'Wellicht het proberen waard,' mompelde Joost, terwijl hij de verpakking beschroomd aannam. 'Ik geef je de andere twee uit de serie ook,' zei Grootgrut en hij pakte een pakje met de letters 'HAP' en eentje met de tekst 'SMUL' uit zijn wagen. 'Die eerste is het toetje, dit zijn een voor- en een hoofdgerecht.'

Terwijl Joost er in de keuken hoop vergaarde, en heer Bommel en Tom Poes de torens van Slot Bommelstein al weer in de verte zagen liggen, liep er in de straten van Rommeldam een oud vrouwtje dat voor het verloop van dit verhaal nog van groot belang zal blijken. Ze was oud en haar dagen zat. De kromming in haar rug maakte dat haar neus bijna ter hoogte van haar knieën hing. Dat had een bijkomstig voordeel, want haar ogen zagen slecht en zo kon zij toch de kasseien zien opdat ze er in haar schuifelgang er niet over zou struikelen. In haar ene hand hield zij een knoestige stok, in de andere een mandje, leeg, alsof zij op weg was naar de markt. Voorbijgangers glimlachten kort naar haar, maar waakten ervoor haar aan te spreken. Een enkeling zei vriendelijk 'goedemorgen opoe' en wachtte daarna niet op antwoord, maar zette er goed de pas in. Ze knarste met haar schaarse tanden. 'Het is een gruw,' sprak het oude vrouwtje naar de kasseien. 'Wat heeft mij bezielde? Het is nu alles verkooft en verpieterd.' De kasseien spraken niet terug en haar getergde woorden vonden geen weerklank. Eenzaam slofte zij verder door de Rommeldamse

straten tot zij aan kwam bij een herenhuis. Met haar knoestige stok sloeg ze op de deur. 'Dieven en leugenaars,' kraste ze. 'Schuim en schorem.'

Voor het raam op de bovenverdieping verscheen een bekend gezicht. Bul Super stak zijn hoofd naar buiten en keek naar beneden. 'Daar is ze weer,' zuchtte hij. 'Hoepel op, oma,' riep hij met luide stem. 'Afspraak is afspraak. De koop is gesloten. Als je stennis gaat schoppen, roepen we de pliesie.'

'Dat ik je dat nog eens zou horen zeggen,' zei Hiep Hieper, die naast hem in het raamkozijn verscheen. 'De politie! We halen Bulle Bas er zelf bij. Wat een grap.' Hij lachte hartelijk bij het idee.

Bul Super sloeg de as van zijn sigaar en de grijze vlokken dwarrelden naar beneden. 'Beter geen pottenkijkers,' blafte hij. 'Zo'n dienstklopper zou eens wat vinden, dat naar de letter van de wet niet mag. Ondernemingslust wordt zelden beloond.'

'Ik geloof dat ze doorloopt.' Zei Hiep Hieper, die het omaatje nakeek, terwijl ze de neergedaalde as van haar mantel klopte en verder schuifelde. 'Ik had mijn receptenboek nooit moeten verkopen,'

verzuchtte ze, maar er was niemand die het hoorde.

Binnen in het herenhuis zetten Hiep Hieper en Bul Super zich weer aan hun onderhanden arbeid. De kamer was gevuld met pakjes. Er stonden duidelijke letters op: SMUL, HAP en PROEF, met aantrekkelijke plaatjes van appetijtelijke gerechten.

Ze voorzagen de pakjes van etiketten met de tekst 'probeerverpakking' en sloten coupons in met een aanprijzing van de andere gerechten in de serie.

'Ik krijg er honger van,' zei Hiep Hieper. 'Zo'n dubbelgebakken krispelaer zou er bij mij wel in gaan.'

'We krijgen goed geld betaald,' zei Bul Super. 'Dit is niet het moment om van goede waar wat af te snoepen – en daar heeft de vertegenwoordiger nog voor gewaarschuwd.'

Hiep Hieper tuurde verlekkerd naar de plaatjes op de verpakkingen. 'Plannen die we niet zelf bedacht hebben, eigenlijk vind ik het niks.'

'Het gaat om kosten en baten,' zei Bul Super. 'Als niemand het plan kan overzien, is er geen pakkans, terwijl het geld wel binnenstroomt.'

‘Dat kan ik dus niet overzien,’ zei Hiep Hieper. ‘En het lijkt bijna eerlijk werk wat we doen, zo’n trek krijg ik er van. Het voelt helemaal niet goed.’ Bul Super had er geen geduld mee. Hij kauwde op zijn sigaar terwijl hij het tempo opschroefde. Coupon in de doos. Etiket erop. ‘Niet zeuren,’ zei hij tussen de handelingen door. ‘De pakketten gaan vanmiddag nog uitgedeeld worden.’ Hiep Hieper schikte zich en ging aan de slag, maar niet voordat hij voor zichzelf een doos met pakjes terzijde had gezet.

Heer Bommel en Tom Poes waren na hun wandeling in de serre neergestreken. De buitenlucht had bij heer Ollie zoals verwacht een gezonde trek opgewekt en hij verlangde een maaltijd die paste bij zijn appetijt. Joost had ten langen leste het slagveld in de keuken met hernieuwde moed betreden en het weten om te toveren tot een werkbare thuisplaats van waaruit heerlijke geuren door de veste trokken. De knecht had de verkregen pakjes terzijde gelegd. Het was zijn eer te na. Hij had zichzelf moed in gesproken en het werk tot haalbare proporties terug weten te brengen. ‘Een gebonden soepje, dat is te overzien. En een deel van de canapés vervang ik door een salade

crudités julienne. Dat is even smakelijk, en wel zo eenvoudig.’ Aan de laagjestaart was hij niet meer begonnen. ‘Misschien is heer Bommel hem wel vergeten als hij straks terug komt,’ had hij hoopvol gedacht. ‘Een goed gevulde fruittest volstaat ook,’ meende hij, tegen beter weten in. De soep, de canapés en de salade, het was allemaal voedzaam en smakelijk gebleken. Tom Poes had meer dan voldoende gegeten en inmiddels zijn servet al op tafel gelegd. Heer Bommel bromde nu tevreden. ‘Het enige wat er nog aan ontbreekt,’ zei hij terwijl Joost de borden afruimde, ‘is een klein toetje. Nog een beetje van die voortreffelijke laagjestaart.’ ‘De laagjestaart is gisteravond opgeraakt,’ sprak de knecht zonder blijk te geven van zijn innerlijke zuchten. ‘Ik dacht aan een keuze van wat fruit, met uw welnemen.’ Een korte stilte volgde, die de knecht terecht als stille teleurstelling uitlegde. Het gezicht van heer Bommel stond op onweer. ‘En,’ vervolgde Joost, ‘Ik heb een smakelijk alternatief voor de taart bereid. Heerlijke dubbelgebakken krispelaers.’ Toen het gezicht van heer Bommel niet meteen ontdooide ratelde hij verder met al het enthousiasme dat hij op kon brengen: ‘De echte,

met warme morellen en bakkersroom. Naar grootmoeders recept.’

‘Wat leuk,’ zei Tom Poes, ‘een familierecept. Maar ik heb werkelijk genoeg gehad. Een glaasje melk volstaat voor mij.’

Het onweer op het gezicht van heer Ollie was overgewaaid. ‘Dat maakt het zeker goed,’ zei hij. ‘Een heus familierecept. Het zal bij voorbaat goed smaken.’

‘Nee, ja, nee,’ stamelde de Joost, die zich realiseerde dat hij ongewild een leugentje verteld had. ‘Ik zal er direct voor zorgen.’

In de keuken volgde Joost nauwgezet de instructies op de verpakking op. Onder een embleem van de fabrikant stond een helder stappenplan.

[Het embleem bestaat uit een silhouet van een koksmuts met twee gekruiste messen.]

Allereerst: de verpakking niet openmaken. Alleen het lipje wegscheuren. Water koken. Plaats de verpakking op een serveerschaal. Giet heet water in de verpakking. Tel tot tien.

‘Het klinkt kinderlijk eenvoudig. Het kan niet werken,’ zei Joost. Maar tegen zijn verstand in ondernam hij een laatste poging om zijn huishoudelijk falen af te wenden. Hij nam de

ketel van de stoof en goot heet water in de klaarstaande verpakking.
‘Tot tien,’ mompelde Joost terwijl hij op zijn vingers aftelde. ‘Soms is niets doen ook heel moeilijk.’
Halverwege het tellen klonk een vervaarlijk sissen op uit de verpakking. Voorts stegen klanken op als het diep borrelen van de maag van een hongerige reus. En tot slot schudde en trilde het pakje, en spoten er uit alle voegen stoomwolken tot het geheel in nevelen gehuld was. *Plof*, klonk het bij de tiende tel en toen de wolk waterdamp was weggetrokken, zag Joost dat de verpakking naar alle kanten was weggeblazen en er midden op de serveerschaal een heerlijk geurend dessert lag. Krispelaers, die er knapperig en vers gebakken uitzagen, gevuld met bakkersroom en met een royale portie warme morellen. ‘Iedereen wil wel een oma met een receptenboek,’ zei de knecht beduusd. ‘Het is een waar keukenmirakel, zo’n pakje “PROEF”.’
Met gezwinde spoed en niet verholen blijdschap spoedde Joost zich met het dessert naar de serre. [Het glas melk van Tom Poes staat ook op het dienblad.]
Heer Bommel keek nog even neutraal afwachtend, maar toen hij de geur van de warme

morellen opsnoof verscheen een glimlach op zijn gezicht. ‘Wat een kunststukje Joost, mijn complimenten.’ Terwijl hij proefde knikte hij goedkeurend. ‘Een verheffend sluitstuk voor een uitstekende maaltijd. De bakkersroom is een feest voor de smaak. De krispelaers vormen een geurend genoeg voor een heer met een gezonde trek.’
‘Het ruikt inderdaad wel lekker,’ zei Tom Poes en hij nipte van zijn glas melk. ‘Maar het lijkt me ook erg machtig.’
In een mum van tijd had heer Bommel het toetje in zijn geheel verorberd. Met één vinger veegde hij het laatste restje room van het bord. ‘Het doet me deugd dat ik nog verrast kan worden, met een gerecht dat smaakt alsof het al jaren op het menu staat. Mijn goede vader zou er zijn vingers bij hebben afgelikt.’
Joost haalde opgelucht adem, totdat heer Bommel hem dwingend aankeek en met een schoongelikte vinger naar hem wees.
‘Er was maar één ding mis mee,’ zei hij ferm. ‘Het was te weinig.’
‘Verexcuseert u mij,’ zei de knecht bedremmeld. ‘Deze portie was voor een gezin, als ik het wel heb.’
‘Hmmm,’ zei Tom Poes.

Heer Bommel wiep zijn jonge vriend een verontwaardigde blik toe. ‘Wil je geen kritische geluiden maken als ik mijn knecht vermanend toespreek. Een heer van stand verricht veel denkwerk en zijn verantwoordelijkheden drukken zwaar op zijn gemoed. Dat maakt nu eenmaal hongerig.’
‘Wat is dat voor kaartje, dat daar op de schaal is achter gebleven,’ vroeg Tom Poes, de reprimande negerend.
Heer Ollie boog zich over de serveerschaal en keek naar het kaartje, dat omdat het nu eenmaal niet eetbaar was, achter was gebleven. *Proef!* Stond er op de ene zijde, met het embleem met de koksmuts en de twee messen. En op de achterkant was in een fijn handschrift geschreven: *probeer nu ook de andere gerechten uit mijn geheime kookboek, nu voor iedereen beschikbaar bij uw vertrouwde buurtwinkel.* De tekst was ondertekend door *Oma Snaus*.
‘Heette jouw oma Snaus?’, vroeg heer Bommel verbaasd.
‘Nee. Ja. Nee,’ stamelde Joost.
‘Laat dat kaartje eens zien,’ zei Tom Poes. ‘Het ziet er gedrukt uit. Ik geloof dat we al te snel hebben geconcludeerd dat het zogenaamde familierecept van Joost zijn oma was.’

‘Het spijt mij zeer,’ sprak de knecht met het schaamrood op de kaken. ‘Het was een mis-mis-misverstand. Ik wilde niemand in verlegenheid brengen.’

‘Laat het niet weer gebeuren,’ sprak heer Bommel, maar bedacht direct hoe zijn woorden opgevat konden worden. ‘Het laten ontstaan van misverstanden wel te verstaan. En enige vorm van verlegenheid – als je begrijpt wat ik bedoel. Want het ter tafel brengen van die dubbele krispeldingen moet beslist op herhaling. Als die vanavond maar op tafel staan is alles vergeven en vergeten. Het is een culinair wereldwonder.’

‘Ik heb maar één pakje van Grootgrut betrokken,’ moest Joost direct bekennen. ‘Om uit te proberen. Ik zal naar Rommeldam moeten en het stoffen van de bibliotheek schiet er dan bij in. Als u mij wilt verschonen.’

Tom Poes ging van tafel en wenkte heer Ollie. ‘Laten we anders zelf even naar Rommeldam rijden. Ik ben wel nieuwsgierig geworden naar deze nieuwe serie producten. Ze ruiken heerlijk, maar er zit volgens mij een luchtje aan.’

‘Moet een heer alles zelf doen,’ verzuchtte heer Bommel. ‘Zelfs de meest elementaire, dagelijkse boodschappen. Maar goed, het kan geen kwaad bij tijd en wijle het heft in handen te nemen en te

tonen hoe je snel en eenvoudig orde op zaken stelt.’

‘Mooi,’ zei Tom Poes. ‘Laten we dan nu maar gaan.’

Op dagen dat er in Rommeldam markt is, is het normaliter een drukte van belang. Kramen met huishoudelijke artikelen. Boeren met groentes van het land. Kooplieden met allerhande nieuwe waar. Standwerkers en buitenlui. Tot zijn verbazing kon heer Bommel de Oude Schicht in de luwte van de stadsmuur parkeren; er was volop plek. Ossenkarren noch vrachtwagens waren daar gestald. Wel was een marktbezoeker zojuist bezig een bolderkar vol te laden met gekochte waar. Veel variatie leek er niet in zijn boodschappen te zitten. Het waren allemaal witte pakjes, gesierd met de illustere koksmuts.

‘Waar heeft u die vandaan,’ vroeg heer Bommel. ‘Er staat een vertegenwoordiger op de markt,’ zei de marktganger. ‘Goed spul is dat. Je kon ook proeven. Hapjes te over. Voortreffelijk. Mijn vrouw hoeft nooit meer te koken. En ik ook niet.’

‘Hmm,’ zei Tom Poes, maar heer Bommel negeerde hem.

‘Daar moet ik zijn,’ sprak hij kordaat.

‘Ik zou maar opschieten als ik u was,’ zei de man terwijl hij zijn bolderkar voorzichtig voorttrok. Ze waren al bijna uitverkocht.’

Heer Ollie zette er goed de pas in. De markt was voor een groot deel uitgestorven. De kraampjes waar anders alle boeren hun waren aanboden, waren leeg en verlaten. De enige die daar enthousiast groentes aanpreef was Wammes Waggel. Direct riep hij heer Bommel en Tom Poes toe. ‘Hallo Luitjes. Willen jullie mijn geinige groentes kopen?’

‘Wat is er geinig aan groentes?’ vroeg Tom Poes. ‘Hihi,’ zei Wammes. ‘Ik verkoop alleen groentes met een grappige vorm. Deze kalebas lijkt op de burgemeester en deze pastinaak groeit in een knoop.’ Triomfantelijk hield hij de misvormde wortel omhoog. ‘Is het niet enigjes!’ Zijn schaterlach galmde over het bijna lege marktplein.

‘Waar is iedereen?’ vroeg heer Bommel ongeduldig. ‘Ik ben niet geïnteresseerd in grappige groentes.’

‘De andere boeren verkopen alles aan de fabriek,’ zei Wammes. ‘En daardoor is het hier helemaal niet gezellig meer.’ Tranen welden op in zijn ogen. ‘Ik verkoop alleen groente waar je om kunt lachen en ik doe er extra kluitaarde bij, zodat je

zeker weet dat het van het land komt en niet uit de fabriek. En van die aarde kun je thuis een zandkasteel bouwen. Dat wil toch iedereen? Zeg nu zelf!

Heer Bommel keek ongedurig om zich heen. Het was echt uitgestorven. Alleen heel in de verte, aan de andere kant van het plein, leek een opstootje. 'Wat is daar?'

Wammes haalde zijn schouders op. 'Een meneer die saaie pakjes verkoopt. Ik begrijp het niet. Iedereen gaat alleen maar daar heen.'

'Dank je,' zei heer Ollie. 'Dan is dat precies waar we moeten zijn.' En resoluut vervolgde hij zijn weg.

'Maar je groentes zijn inderdaad wel heel grappig,' riep Tom Poes naar Wammes, terwijl hij achter heer Ollie aanliep. 'Ik hoop dat je toch nog wat klanten krijgt.'

Heer Bommel versnelde zijn pas steeds meer. Rennen voor de boodschappen is eigenlijk een heer onwaardig, dacht hij nog even, maar toen hij aan de andere kant van de markt de drukbezochte kraam met het grote beeldmerk van een koksmuts gewaar werd, verloor hij zijn geduld en uiterlijke beschaving en sprintte er uit alle macht op af. Dichter bij de kraam

aangekomen werd hij bevangen door smakelijke etensgeuren en stortte hij zich in het publiek. Met grote stappen waadde hij door de drom mensen heen naar voren. 'Ik koop alles op,' riep hij. 'Geld speelt geen rol.'

Achter de kraam stond een vertegenwoordiger: een heerschap van gemiddelde lengte in een grijs kostuum. Hij had een hoge boord en droeg een zwarte bolhoed die diep over zijn ogen viel. Van zijn gezicht was eigenlijk alleen zijn mond goed zichtbaar.

Hij hield één pakje PROEF Krispelaers omhoog. Zijn welluidende stem schalde over de menigte heen. 'Wie maakt me lo-hos!' riep hij. 'De laat-ste ver-pak-king!'

'Ik moet hem hebben!' riep heer Bommel en hij greep in zijn binnenzak naar een royale stapel bankbiljetten. Hij had echter beter naar het pakje kunnen grijpen, want een hongerig heerschap nam de verpakking direct op hand en wierp daarna de vertegenwoordiger zijn gevulde beurs toe.

'Zonder deze hoeft ik vanavond niet thuis te komen,' zei hij. 'Vriendelijk dank!'

'Mooi,' zei de vertegenwoordiger. 'Dat was het dan weer voor vandaag. Ik dank u har-te-lijk voor uw aandacht. Een pret-ti-ge dag verder.'

'Maar wat moet ik nou,' zei heer Bommel. 'Mijn eenvoudige doch voedzame maaltijd! Ik kan toch moeilijk aan mijn bediende vragen om zelf iets in elkaar te flansen.' De opmerkelijke ommezwaai die achter zijn woorden schuilging ontging hemzelf volledig. Hij leek de wanhoop nabij en greep de vertegenwoordiger bij zijn grijze colbert en tilde hem op. 'Ik wil mijn toetje,' riep hij. 'Van die krispelingen.'

'Het is een onverwacht groot succes,' zei de vertegenwoordiger. 'Maar de kookfabriek draait op volle toeren. Morgen sta ik hier weer, markt of geen markt. U hoort het goed! Al-le dagen verkrijgbaar bij spe-ciaal geselecteerde vertegenwoordigers of uw vertrouwde buurtwinkel.'

Tom Poes hoorde het aan. 'Dan zal Grootgrut misschien nog wel een paar pakjes hebben,' zei hij. 'Maar ik maak me er wel zorgen over dat het ineens zo belangrijk is geworden.'

Heer Bommel liet er geen gras over groeien. Hij liet de vertegenwoordiger los en marcheerde naar de winkel van Grootgrut.

'Dat komt, jonge vriend, doordat een heer van stand, als fijnproever direct, echte kwaliteit herkent en met niets dan het beste genoegen neemt. Die instelling is wat mij heeft gebracht

waar ik nu ben en wat ons opstuwt in de vaart der volkeren.’

Tom Poes zweeg en liep met straffe pas achter de gehaaste heer Ollie aan. Hij dacht er het zijne van, maar meer dan vermoedens had hij niet. Er was iets niet pluis met die krispelaers, maar wie en wat er achter school was nog helemaal niet duidelijk. Voorlopig was het wellicht het beste om zijn ogen goed open te houden en ondertussen heer Ollie maar te laten begaan.

Grootgrut was in zijn winkel de inventaris aan het opmaken en stoffe onderwijl de planken af, zo verhullend dat hij zich een beetje verveelde. ‘Marktdagen,’ klaagde hij. ‘Het is broodroof, als je het mij vraagt. Valse concurrentie voor de hardwerkende middenstander, die het publiek dag in dag uit van dienst is. En vandaag is het erger dan ooit. Proeverijen en demonstraties, ze maken er een heel circus van. Een dagje uit, vermaak voor het volk. En wat is er over van een nobele waarde als winkeltrouw? Aan de kant gezet door zingende messenslijpers en vertegenwoordigers die gratis eten uitdelen.’ Bruut werd zijn gedachtenstroom onderbroken door de ferm opengezwiepte winkel deur, die plaats maakte voor de entree van een heer van

stand. ‘Ik wil krispelingen!’ riep heer Ollie – de kracht van zijn woorden werd onderstreept door het fel naklingelen van de winkelbel.

‘Ik heb eigenlijk besloten om ze niet in het assortiment op te nemen,’ zei Grootgrut. ‘Ik had wel een aantal proefverpakkingen, maar iedereen rende vervolgens naar de leverancier op de markt – en hij staat er ook buiten marktdagen. En niemand die er tegen optreedt. Ik ben zo een dief van mijn eigen portemonnee...’

‘Geen krispelingen!’ Het werd heer Bommel zwaar te moede en hij greep Grootgrut bij zijn schort. ‘Ik moet krispelingen hebben – je mag je plichten aan een heer van stand niet verzaken.’

‘Bedaar, bedaar.’ Grootgrut wilde het liefst achter zijn toonbank wegduiken, want de prangende blik van heer Ollie werkte op zijn zenuwen. Zijn schort werd echter nog stevig vastgehouden. ‘Ik heb mijn laatste verpakkingen weggegeven.’

‘Wat moet ik nu?’ Heer Ollie keek radeloos rond in de kruidenierszaak. ‘Ik kan toch niet om het even maar wat gaan eten?’

Hij liet de schort los en een oogwenk later verschool Grootgrut zich achter zijn toonbank.

‘Ik weet wel waar de probeerverpakkingen verpakt worden,’ zei hij. ‘Eerst werd ik bezocht door een vertegenwoordiger, die mij er toe

overhaalde om al mijn vaste klanten van die probeerverpakkingen te geven. Toen ik daarmee instemde kwamen later die middag twee heren van bedenkelijk allooi de dozen brengen. De heren Super en Hieper. Ze hebben tegenwoordig hun intrek genomen hier vlakbij, in een pand aan de Neringstraat.’

Grootgrut babbelde nog wat door over dat zijn vrouw niet van morellen hield, en dat hij zelf wel benieuwd was naar een van de andere pakjes uit de serie, met name de consommé potage. Maar niemand hoorde hem, want heer Ollie was, met Tom Poes in zijn kielzog, direct naar de Neringstraat getogen, op zoek naar de beruchte zakenlieden.

Ter plaatse was niet direct evident waar ze moesten zijn. ‘Vooruit, Tom Poes, doe jij ook eens wat. Spoor die twee heren op die mij gaan bevoorraden. Ons leven hangt ervan af!’ ‘Dat lijkt me overdreven,’ zei Tom Poes, ‘doorgaans neemt u vaak genoeg met een vlaflip.’

Heer Ollie wilde het echter niet horen. ‘Ik duld geen tegenspraak. En wij mogen Joost niet teleurstellen in het verkrijgen van de cruciale ingrediënten om de rijke desserttraditie van Slot

Bommelstein te laten voortbestaan. Vooruit, aan het werk. Moet een heer dan alles alleen doen?’ Heer Ollie gaf het goede voorbeeld en klopt bij een willekeurige deur aan, in de hoop meteen aan het juiste adres te zijn, of anders wel een vriendelijk buurvrouw te treffen die het wel en wee van de straat goed in de gaten hield. Tom Poes liep ondertussen de straat door en bekeek de panden aandachtig. Halverwege de straat lagen een paar kartonnen dozen tegen de gevel. Het logo op de dozen trok zijn aandacht. Het was de inmiddels bekende koksmuts met de twee gekruiste messen. Op straat zag hij sporen van as en het rook er licht naar sigarenrook. ‘Hier moet het zijn,’ zei Tom Poes en hij klopte aan. Niet veel later stak Bul Super zijn hoofd door het raam op de bovenverdieping. ‘Wat moet dat,’ riep hij. Zijn snauwen maakte ook heer Bommel er attent op dat het juiste adres gevonden was en hij staakte zijn vruchteloze bellen en kloppen bij deuren waar niemand thuis was. ‘Is dat weer die oude heks,’ vroeg Hiep Hieper op de achtergrond. ‘Geef haar van jetje.’ ‘Nee,’ zei Bul Super. ‘Het is die dikke Bommel met dat ventje.’

Heer Bommel zocht in zijn hoofd naar een mooie welluidende zin die de louche handelstypes zou verheffen en zijn wensen in alle fijnzinnige nuances duidelijk zou maken. Maar zijn eloquentie schoot tekort – wellicht overrompeld door de herinnering aan het dessert dat hij bij de lunch genoten had. ‘Krispelaers!’ riep heer Ollie, slechts. ‘Nu!’ Hiep Hieper was nu ook in het raamkozijn verschenen. ‘Pas op Suup,’ zei hij tegen zijn kompaan, ‘Die types, dat betekent meestal niets dan ellende. Om wat voor reden dan ook eindigt het er meestal mee dat onze gouden bergen als sneeuw voor de zon verdwijnen.’ ‘Vertel mij wat,’ snauwde Super. ‘Ik moet geen pottenkijkers en die bolle met z’n vrindje al helemaal niet. Maar hij bulkt van het geld en ik zal het ook niet nalaten om er een slaatje uit te slaan als ik de kans krijg.’ Hij stoof naar beneden en griste in het voorbijgaan het doosje met krispelaers mee dat Hieper had achtergehouden. [Een doos bevat zes verpakkingen krispelaers.] Verder was de verdieping leeg. Alle probeerverpakkingen waren inmiddels geëtiketteerd en afgesloten en door de vertegenwoordiger op de markt verspreid.

‘Maar dat is mijn toetje voor vanavond,’ protesteerde Hieper. ‘En ik heb verder niets gepland.’ Bul Super hoorde het protest al niet meer en opende de voordeur op een kier. ‘Krispelaers,’ zei je. ‘Ze zijn eigenlijk op, maar voor hele goede en goedbetalende klanten wil ik wel kijken of er nog een paar pakjes zijn achtergebleven.’ ‘Geld speelt geen rol,’ zei heer Ollie en hij haalde de royale bundel bankbiljetten nogmaals uit zijn binnenzak. ‘Het gaat om het principe. De verkrijgbaarheid van eerste levensbehoeftes is in het geding.’ ‘Mooi,’ zei Bul Super. ‘Ik ben ook een man van principes. Ik heb ze het liefst groen met veel nullen als opdruk.’ Hij nam de bundel biljetten aan en duwde de doos met krispelaers naar buiten. ‘Er staat “gratis probeerverpakkingen” op de doos,’ zei Tom Poes. ‘Het is niet eerlijk dat je daar geld voor vraagt.’ Heer Bommel pakte de doos echter meteen op en nam hem onder de arm. ‘Met dat soort details wil ik mij als heer van stand niet vermoeien. Het voornaamste is, dat we bevoorrad zijn.’ Hij

draaide zich resoluut om en ging op weg naar de Oude Schicht.
'Precies wat hij zegt,' zei Bul Super terwijl hij met een tevreden grijns zijn geld telde. 'De koop is gesloten, dus houd er maar over op.'
'Ik vraag me af of het wel mag,' zei Tom Poes. 'Er zijn vast wetten of regels die daar iets over zeggen.'
Bul Super keek hem argwanend aan. 'Wat bedoel je?'
'Misschien moet ik voor de zekerheid de politie vragen om te onderzoeken of er niets strafbaars gebeurd is.'
'We doen niets verkeerd. Ik wil geen problemen.'
'Ik wil de hele kwestie wel vergeten, als je me vertelt wie deze verpakkingen maakt. Waar komen ze vandaan? Jullie komen niet over als echte koks.'
'Bah,' zei Bul Super. 'Als ik je daarmee wegkrijg. Het spul wordt gemaakt in een kookfabriek aan de voet van de Zwarte Bergen. Ze hebben daar een heel centrum voor voedsel en gezondheid. Met een laboratorium en al. Ik ben er nooit geweest, we hebben alleen contact met de vertegenwoordiger.'
'Dank je,' zei Tom Poes. 'Dan weet ik voor nu genoeg.'

'Dat is je geraden ook. Scheer je nu maar weg.'
Bul Super sloeg de deur dicht en stak de bankbiljetten bij zich.
'Heb je er een mooi bedrag voor kunnen vangen,' vroeg Hieper toen hij boven kwam. 'Dan kunnen we in ieder geval uit eten.'
'Nah,' zei Super. 'Het zijn toch gratis verpakkingen. Ik heb ze maar weggegeven om van ze af te zijn.'

Tom Poes haalde heer Ollie in toen deze tevreden met zijn doos krispelaers over de markt terug liep. Zelfs de kraam van de vertegenwoordiger was nu verlaten. Er waren alleen veel vogels, die zich tegoed deden aan de kruimels en restjes van de krispelaers die waren uitgedeeld om de voorbijgangers tot het kopen van verpakkingen te verleiden.
'Dat doet me er aan denken dat ik mij vanochtend nog over een zieke vogel heb ontfermd,' zei heer Ollie en hij sprak Tom Poes bevoogdend toe. 'Kijk, het is belangrijk dat een heer zich over het welzijn van de wereld bekommerd en oog heeft voor de noden van alle levende schepselen.'
Tom Poes keek nog eens naar de vogels op het plein.

'U heeft gelijk. Ze zien er misschien wel iets *te* goed doorvoed uit. Sommige zakken bijna door de poten. Volgens mij is al dat spul dat voor hen achterblijft helemaal niet goed voor ze.'
Heer Bommel wuifde de woorden weg. 'Dat is niet wat ik bedoel. Ik wilde alleen maar zeggen dat ik een goede daad heb verricht, door het diertje in mijn huishouden op te nemen tot het hersteld zou zijn. Je moet niet altijd meteen oordelen en overal een groter kwaad achter zoeken.'
'Hmmm,' zei Tom Poes.
Terwijl zij daar naar de vogels stonden te kijken kwam een oud vrouwtje aangelopen.
[Op plaatje zien we Oma Snaus.]
Ze zwaaide met haar stok naar de vogels. 'Niet eten,' riep ze. 'Dat zijn zinkwafels geworden. Garst en stolsel!'
'Ik geloof dat ik niet de enige ben die twijfels heeft,' zei Tom Poes.
Heer Bommel had er geen geduld mee. 'Vooruit, niet treuzelen,' zei hij. 'De middag is voorbij gevlogen en als we thuiskomen zal het avondmaal wel gereed zijn.'
Schoorvoetend volgde Tom Poes hem op weg naar de Oude Schicht.

Joost had inderdaad het avondmaal voorbereid. Een ketel water stond op het vuur en de pakjes HAP en JUM stonden op serveerschalen klaar. Dat gaf hem de gelegenheid om het stoffen van de bibliotheek aan te pakken. Maar al na een uurtje hard doorwerken was de ruimte van alle stof ontdaan. ‘Wat moet ik nu doen?’ vroeg Joost zich af. ‘Ik kan mij aan het strijken van het linnengoed zetten, maar dat staat voor morgen op het programma. En als ik alvast de vloer van de salon in de was ga zetten, heb ik volgende week niets te doen. Men beseft vaak niet hoezeer het werk van een huisknecht een zaak is van een uitgekiende planning.’ Het wegvallen van zijn kooktaken had bij Joost een moment verlichting gebracht, maar nu hij zich voorstelde dat de handige pakjes hun definitieve intrede in zijn keuken zouden doen, ontvouwde zich een trieste leegte voor zijn geestesoog. Dat duizelingwekkende vergezicht kon hij niet aan. ‘Laat ik de vering van de canapé maar wat gaan inliggen,’ overwoog hij. ‘Die is wat stug sinds hij opnieuw gestoffeerd is.’ Zo troffen heer Bommel en Tom Poes hem aan, met een klamme servet over zijn ogen en een kussen onder zijn voeten, op de canapé in de

salon. Een licht snurkje verried zijn diepe sluimer. ‘Dit duld ik niet,’ zei heer Bommel. ‘Dat als ik een middag van huis ben, hier het huishouden versloft en het personeel lanterfantert.’ ‘Wie... wat... Moederlief,’ riep Joost uit terwijl hij wakkerschrok. ‘De schijn is tegen mij, als u mij toestaat. Het huis is helemaal aan kant en het diner staat klaar om opgediend te worden.’ Heer Bommel was er niet van onder de indruk. ‘Dat doet er allemaal niet toe. Een heer van stand heeft hardwerkend personeel en dat is de schijn die moet worden opgehouden, ook als er niemand in de buurt is. Mijn goede vader zei altijd: als er niemand kijkt, toon je je ware inborst. En dat neem ik ter harte, ook voor mijn personeel.’ ‘Zoals u wenst, meneer’, sprak Joost zacht. ‘Het zal nooit meer gebeuren. Ik zal mij direct aan het serveren van de avondmaaltijd zetten, met uw welnemen.’ Het uit de pakjes HAP en JUM geserveerde avondmaal zag er oogstrelend uit, rook voortreffelijk en smaakte naar meer. Het voorgerecht met de illustere naam *consommé potage* bestond uit een helder soepje dat geurde alsof het een dag op de stoof over zichzelf had

mogen nadenken. Het hoofdmaal was een eendenconfit met pommes glacées en Parijse worteltjes.

Tom Poes at voorzichtig. Hij schepte maar een klein beetje op en liet daarvan het merendeel staan. Heer Bommel liet het zich goed smaken en schraapte zijn bord schoon. Toen hij klaar was, keek hij met niet verholten verbazing naar het bord van zijn disgenoot. ‘Jonge vriend, eet je dat niet op? Wacht, ik zal je er vanaf helpen. Je moet leren om een maaltijd die met zorg en liefde is klaargemaakt eer aan te doen.’

Tom Poes dacht er het zijne van. ‘Ik hoor het u zeggen,’ zei hij. ‘Als u het goed vindt sla ik toch het toetje over.’

‘Ik denk dat ik het toetje wel met eer voor twee kan verorberen,’ zei heer Bommel. ‘Vooruit Joost, kom maar met die lekkere krispelingen.’ Joost serveerde de dubbelgebakken krispelaers en heer Bommel deed ze zoveel eer aan, dat hij de schaal en zijn vingers er bij aflikte. ‘Het is jammer dat de porties zo klein zijn,’ zei hij. ‘Maar gelukkig hebben we een hele doos gekocht. Joost, breng ons nog zo’n portie.’

Tom Poes keek bezorgd. ‘Zou u dat nu wel doen? Zoveel eet u normaal nooit.’

‘Onzin,’ sprak heer Bommel. ‘Ik weet heel goed waar ik behoefte aan heb. En die pakjes zijn heel klein. Zo’n maaltijd bestaat toch voor een groot deel uit water en lucht. Joost, maak voort!’ En het bleef niet bij de tweede portie. Joost serveerde ook nog een derde en een vierde en een vijfde.

‘Dan kan ik die zesde en laatste krispelingen ook nog wel opeten,’ zei heer Bommel loom. ‘Nu hebben we toch niet meer genoeg voor morgen. We zullen er opnieuw op uit moeten, naar Rommeldam.’ Maar voor Joost naar de keuken kon vertrekken om de laatste portie klaar te maken, viel heer Ollie in slaap en snurkte dat de kaarsen en er van uitgingen.

‘Laten we hem op bed leggen,’ zei Tom Poes. ‘Hopelijk zal een goede nachtrust hem een beetje bij zinnen brengen.’

Joost en Tom Poes hielpen de slaapdronken heer naar zijn slaapkamer. ‘Eigenlijk is het niets, die pakjes,’ zei Joost. ‘Het lijkt wel handig, maar er komt geen kookkunst meer aan te pas. Het is geen bevredigende maaltijd, als u mij toestaat.’ ‘Je woorden zijn misschien wel meer waar dan je denkt,’ zei Tom Poes. ‘Ook wie ze eet raakt helemaal niet verzadigd. Ik heb maar een klein beetje geproefd, en direct had ik zin in nog veel

meer. Ik ben toen maar gestopt met eten, want ik vertrouwde het niet.’

‘Zal ik voor u een paar sandwiches bereiden,’ bood Joost aan. ‘Met gewoon een plakje kaas, en een paar schijfjes komkommer en radijs.’ ‘Ja,’ zei Tom Poes, ‘Dat lijkt me een goed plan.’

Die nacht stormde het flink en Tom Poes schrok wakker. Even dacht hij dat het van de donder was, maar toen het geluid aanhield, ook na een bliksemschicht die door het raam zijn huisje in een spookachtig licht zette, realiseerde hij zich dat er iemand aanhoudend op de voordeur klopte.

‘Wie staat er nu bij nacht en ontij voor de deur,’ dacht hij. ‘Er moet iets aan de hand zijn.’

Snel stak hij een lantaarn aan en deed open. Voor hem zag hij het silhouet van de huisknecht die ondanks de beschutting van een degelijke regenjas en een stormvaste paraplu een vrij doorweekte indruk maakte. Het was maar een klein eindje lopen naar slot Bommelstein, maar het was blijkbaar lang genoeg om behoorlijk door de elementen bevangen te raken.

‘Het spijt mij dat ik u bij nacht en ontij moet ontriefen,’ zei Joost. ‘Maar het is heer Bommel.

Hij is helemaal niet in zijn normale doen en er valt niets mee aan te vangen.’

‘Is hij misselijk door het vele eten?’ vroeg Tom Poes, terwijl hij een regencape omsloeg.

‘Was hij maar misselijk,’ zei Joost. ‘Maar nee, dat bedoel ik niet, als u mij wilt verschonen. Het is erger dan dat, hij heeft juist honger. Ik heb het laatste pakje krispelaers voor hem klaargemaakt. En voorts een grote beker warme melk met anijs gebracht omdat hij daar altijd goed op slaapt, maar daar nam hij geen genoegen mee. Hij eiste een profiterol en daarna een Saint Honoré. En toen ik aangaf dat dit enige bereidingstijd zou vragen, ontstak hij in woede. “Dan moet ik het zelf maar weer doen,” riep hij toen uit. “Een heer staat er altijd alleen voor.”’

‘Dat klinkt wel als heer Bommel,’ zei Tom Poes, terwijl ze samen doorstapten naar slot Bommelstein, dat onder het dreigende wolkendek een naargeestige aanblik bood. ‘Hij is wel heel erg zichzelf, maar heeft geen gevoel voor realiteit waar het om eten gaat.’

Ze betraden het slot via de achterdeur. In de keuken was een ravage ontstaan alsof een de buitenstorm ook binnen de muren gewoed had. Alle lades en kastjes stonden open. Alle potjes, pakken en zakken waar iets in had gezeten dat

mogelijkerwijs eetbaar was, waren leeg. Een spoor van voedselnat liep vanuit de keuken verder het kasteel in.

In de eetzaal troffen ze heer Bommel. De grote eettafel was van voor naar achter bedolven onder al het voedsel dat hij in het hele huis had kunnen vinden. Heer Ollie had een voortvarend begin gemaakt met het opeten van alle waren, maar was op eenderde van de tafel gestrand. In katzwijn lag hij voorover op tafel, met zijn neus op een paar augurkjes.

‘Ingelegde groentes zijn goed voor de spijsvertering,’ zei Joost, ‘maar hier kan geen augurkje tegen op.’

‘Heer Ollie, hoort u mij,’ vroeg Tom Poes terwijl hij heer Bommel in zijn stoel probeerde te helpen. ‘U ziet er helemaal niet wel uit.’

‘Ik heb gefaald,’ mompelde heer Ollie. ‘Je moet altijd je bord leegeten, zei mijn goede vader altijd. Schep nooit meer op dan je kunt opeten. Burps. En nu ben ik ziek.’

‘Dit is niet gezond,’ zei Tom Poes. ‘U moet ophouden met eten.’

‘Nee,’ zei heer Bommel, en hij stond moeizaam op. ‘Ik heb een taak en daar sta ik voor.’ Hij kon echter de daad niet bij het woord voegen, want hij werd bevangen door een appelflauwte

en de kamer leek om hem heen te draaien en ondersteboven te eindigen, waardoor hij uiteindelijk plat op de vloer lag. ‘De hele wereld werkt mij tegen,’ verzuchtte hij fluisterend, waarna hij in een diepe roes wegzonk. ‘Zal ik een dokter laten komen,’ zei Joost. ‘Als ik mij daartoe mag verstouten.’

Tom Poes knikte. ‘Dat lijkt me een goed idee. Hopelijk zal heer Ollie naar hem luisteren als hij zegt dat hij die rare pakjes voortaan moet laten staan.’

Bij het krieken van de dag arriveerde de huisarts. De donkere wolken waren overgewaaid en een waterig zonnetje scheen over de plassen die de storm had achtergelaten. De dokter had niet veel tijd nodig om een diagnose te stellen.

‘Het is een ernstig geval van bodemdrift,’ zei hij. ‘Alle klassieke symptomen zijn aanwezig.’

Tom Poes had de kaartjes die in alle proefverpakkingen verstopt hadden gezeten verzameld en hield ze de dokter voor. ‘Volgens mij zijn deze pakjes met maaltijden er mede schuldig aan,’ zei hij. ‘Het begon allemaal na het eerste pakje krispelaers.’

‘Jummhmm, krispelaers,’ mompelde heer Ollie in zijn koortsdromen.

‘Dat lijkt me vanuit mijn expertise geen waarschijnlijke oorzaak,’ zei de dokter. ‘Ik ben onlangs nog naar een seminar over bodemdrift geweest en ben goed geïnformeerd over de laatste inzichten op dat gebied. Die pakjes waar u op doelt bevatten alle voedingsstoffen die u nodig heeft. Ze zijn grondig getest en geprepareerd met de meest moderne kooktechnieken.’

‘Maar we waren er zelf bij,’ antwoordde Tom Poes verbaasd.

‘Schijn bedriegt. Zo’n aanval van bodemdrift wordt veroorzaakt door een erfelijke aanleg en een optelsom van jarenlange onevenwichtige consumptie.’ De dokter rommelde in zijn tas en haalde een paar flesje tevoorschijn. ‘Ik heb hier supplementen die een disbalans helpen herstellen.’ Op de flesjes stonden vette letters met de woorden FIT, HUP en ZOEF. ‘FIT dempt de *spijsvertering*, HUP activeert het gestel en ZOEF prikkelt de homeostase. Zogezegd. Zorg dat hij van elk driemaal daags een theelepeltje neemt. En dan heb ik hier nog een pot laxeerpillen, om de effecten van de bodemdrift te verdrijven.’

Tom Poes bekeek de flesjes argwanend. De letters kwamen hem akelig bekend voor. En wanneer is hij dan weer de oude,’ wilde hij weten. ‘En is hij dan ook echt van die bodemdrift af?’

‘Hij zal vanmiddag al weer een gezonde trek hebben,’ zei de dokter. ‘En als hij deze middeltjes maar blijft nemen, zal hij geen last meer ervaren. Ik zal ook alvast een herhaalrecept uitschrijven.’ ‘Het klinkt helemaal niet als een goede oplossing,’ zei Tom Poes. ‘Deze middelen zorgen er alleen maar voor dat hij meer kan eten en er niet zo’n last van heeft. Hoe komt hij van die bodemdrift af?’

‘Dit is het protocol,’ zei de dokter. ‘En dat werkt uitstekend. Als ik mij niet aan het protocol houd kan ik berispt worden door de tuchtraad en mijn doctorstitel verliezen. Het zou onverantwoord zijn.’

‘Maar heer Ollie wordt hier toch helemaal niet beter van.’

‘Ach,’ zei de dokter en hij haalde zijn schouders op. ‘Wat is goed en wat is beter? Het gezonde gestel is een teer evenwicht, zogezegd. En als er op de ene kant van de weegschaal een kwaaltje drukt, moeten er op de andere schaal wat pillen en druppels bij. Zo eenvoudig is het.’

Tom Poes schudde zijn hoofd. ‘Dit klink logisch, maar u moet de kwaal wegnemen. Heeft u werkelijk geen andere oplossing? Als heer Ollie bij zinnen zou zijn, zou hij zeggen dat geld geen rol mag spelen.’

‘Neegh... held speelt geen... profiterol,’ sputterde heer Bommel en hij opende voorzichtig een oog.

De dokter krabde op zijn achterhoofd. ‘Hij heeft het wel zwaar te pakken, moet ik toegeven. Hij kan ook opgenomen worden in een privé-kliniek. Er is onlangs een kuuroord geopend, aan de voet van de Zwarte Bergen, waar ik patiënten met een uit de hand gelopen bodemdrift kan aanmelden. Wie ontspoord is, wordt daar weer helemaal op de rails gezet.’

Tom Poes aarzelde. ‘Misschien is dat wel een beter idee. Het lijkt me in ieder geval beter dan er druppels in stoppen die het probleem niet wegnemen.’ Maar de locatie van het kuuroord zat hem niet helemaal lekker – aan de voet van de Zwarte Bergen. Dat had hij eerder gehoord.

‘Uitstekend,’ zei de dokter. ‘Ik zal heer Bommel als patiënt voor het kuuroord aanmelden, dan wordt hij vandaag nog opgehaald.’

Nog voor de middag reed een ambulance voor. Het voertuig was voorzien van een bel die luid klingelde bij ieder bocht en kuil in de weg, waardoor zijn aankomst reeds lang tevoren door Joost en Tom Poes was opgemerkt. Ze hadden heer Ollie voorzien van een kruik en een warme

plaid, en hem op een tuinstoel klaargezet. De heer was nog steeds niet helemaal bij zinnen. Soms viel hij even in slaap, dan vroeg hij in afgeknotte zinnen om buitenissige gerechten. ‘Geflambeelde kruikjes,’ mompelde hij. ‘Ambul-a-niçoise.’

Joost wreef zijn slapen in met kamferolie.

Uit de ambulance stapten twee ziekenbroeders met een robuust voorkomen.

‘Het is weer ’n dikke,’ zei de één. ‘Ze hebben niet overdreven,’ zei de ander. ‘Alle dagen hetzelfde,’ besloten ze in koor.

Gezamenlijk tilden ze heer Bommel van zijn stoel en hielpen hem op een brancard, waarna ze hem stevig vastsnoerden. Geen protest kwam over zijn lippen. ‘Rollade,’ mompelde hij, ‘Met een duet van rare peren.’

Vlot duwden de broeders de brancard de ambulance in en gooiden de deur dicht. ‘Ben u de familie?’ vroeg de ene broeder aan Joost en Tom Poes. ‘Kunnen jullie tekenen?’ vroeg de ander. ‘Even een krabbeltje zetten,’ zeiden ze gelijktijdig en terwijl de ene een plankje met een stapel formulieren naar voren schoof, drukte de ander Joost een potlood in de hand.

‘U verklaart alleen dat hij door ons is opgehaald,’ zei de ene. ‘Je ontkomt niet aan formaliteiten,’ zei

de ander. ‘Dank u wel,’ riepen ze toen Joost een krabbeltje had gezet. Direct sprongen ze hun ambulance in en met gierende banden en luid klingelende bel scheurden ze weg.

‘Hopelijk herstelt heer Olivier snel,’ zei Joost. ‘En ik hoop dat zijn dispositie niet veroorzaakt is door mijn keuze voor zo’n makkelijk pakje. Ik kan de gedachte niet verdragen, met uw welnemen, jonheer Poes.’

Tom Poes keek de ambulance na, die nog even zichtbaar was op een groene heuvel, waarna hij in de plooiën van het landschap verdween op weg naar het kuuroord aan de voet van de Zwarte Bergen en de gewenste verlichting voor heer Bommel. ‘Ik was liever met hem meegegaan,’ zei hij. ‘Om een oogje in het zeil te houden. Maar ik wandel eerst naar Rommeldam. Ik wil daar nog iemand spreken.’

Die iemand was natuurlijk de vertegenwoordiger. Als enige vandaag had hij een kraam opgezet op het marktplein. Het was er niet zo druk als de dag ervoor, maar nog altijd was het een komen en gaan van mensen. Geduldig wachtte Tom Poes tot de man al zijn waren verkocht had, en alle klanten huiswaarts waren gekeerd.

‘Goe-de-mid-dag. Waarmee kan ik u van dienst zijn?’ vroeg de vertegenwoordiger met zoetgevooisde stem zodra Tom Poes de kraam naderde.

‘Ik wil graag weten wie u bent en wie u precies vertegenwoordigd.’

‘Bent u van een in-stant-tie?’ De toon van de vertegenwoordiger was direct veranderd. Hij klonk bits en argwanend, al was zijn stem nog altijd melodieus en sprak hij zijn lettergrepen met buitengewone zorgvuldigheid uit. ‘Bent u een collega van Dor-knoo-per? Al mijn papieren zijn in orde.’

‘Nee,’ zei Tom Poes en hij keek er onschuldig bij. ‘Ik wil gewoon graag weten wat ik koop en wat ik eet.’

‘Ah zo,’ sprak de vertegenwoordiger. ‘Een bezorgde consument die zichzelf goed wil informeren. Dat kan natuurlijk. Vanzelfsprekend. Alle begrip daarvoor.’ Hij ging rechtop staan en stak zijn hand uit. ‘Mijn naam is Albicans Forte Jr. Al-bi-cans voor vrienden. Ik vertegenwoordig de firma Suplex – bekend van de succesproducten PROEF, HAP en JUM. Authentieke gerechten met een su-per-kor-te bereidingstijd die bij eenieder een golf van

verrukking teweeg brengen.’ Hij schudde Tom Poes enthousiast de hand.

‘Tom Poes,’ zei Tom Poes. ‘Maakt u toevallig ook de middeltjes FIT, HUP en ZOEF?’

Vertegenwoordiger Albicans nam zijn hoed af, waaronder niet veel meer dan een strakke scheiding en een paar loerende kraalooigjes schuilgingen. Met een grote witte zakdoek depte hij wat door moest gaan voor zijn voorhoofd.

‘Wij zijn de grootste producent van ge-pre-pa-reerd voedsel en additieven. We hebben een cata-lo-gus van meer dan dui-zend artikelen in wel vijf-tig landen over de he-le wereld.’

Tom Poes hield aan. ‘Is dat uw manier om *ja* te zeggen?’

‘Wellicht, ja. Waarschijnlijk.’

‘Is dat niet een beetje gek, twee heel verschillende soorten producten van één firma?’ Zodra Tom Poes het zichzelf hoorde zeggen realiseerde hij zich dat het helemaal niet zo gek was. Het sloot juist op elkaar aan. Het was misschien laakbaar en verderfelijk, maar helemaal niet gek.

‘Ik hoop u zo voldoende te hebben geïnformeerd,’ zei Albicans. ‘Ik verkoop u morgen graag weer een uit-ge-kien-de keuze uit onze selectie aan bij-zon-de-re gerechten. Naar

au-then-tie-ke receptuur en klaar in een hand-om-draai.’
‘Nee, dank u,’ zei Tom Poes. ‘Ik denk dat ik heer Bommel maar eens ga opzoeken. Het is maar de vraag of hij in dat kuuroord echt beter zal worden.’

Terug bij Slot Bommelstein nam Tom Poes plaats in de Oude Schicht. De trouwe oldtimer snorde bij het starten alsof hij wel zin had in een rit naar de Zwarte Bergen. ‘Als het goed is heeft heer Ollie straks geen ambulance meer nodig en rijdt hij zelf terug,’ zei Tom Poes optimistisch. Joost plaatste nog snel een mandje voor onderweg op de achterbank. ‘Het is een zeer bescheiden lunchpakket geworden,’ zei hij. ‘De voorraden zijn gedecimeerd en de levering van verse groentes en fruit kent problemen.’ Tom Poes stelde hem gerust. ‘Het zal vast voldoende zijn en prima smaken.’ Joost zwaaide hem uit en nam zich voor geen moment te rusten – en zeker niet op de canapé – tot het hele slot piekfijn in orde was. ‘Laat ik vooral zorgen dat er een laagjestaart is als hij terugkomt,’ zei hij tot zichzelf. ‘En wellicht een profiterole voor achter de hand. En een Saint-Honoré.’

Tom Poes reed over de landweg tussen bos en weilanden door op weg naar de Zwarte Bergen. Onwennig zat hij alleen in de wagen en in gedachten was hij bij heer Ollie. Hopelijk doen ze in het kuuroord inderdaad wat ze beloven, dacht hij. Komt hij er fris als een hoentje weer vandaan en blijkt de kuur niet erger dan de kwaal.

Die vrees leek ongegrond te zijn, of in ieder geval ten dele. Het had er alle schijn van dat alles in het werk werd gesteld om heer Bommel een buitengewone frisheid te bezorgen. De heer van stand had over de toegepaste methode welzeker een mening. In zijn beleving was de kuur véél erger dan de kwaal. Bij aankomst werd hij door de ziekenbroeders namelijk zonder pardon van zijn jas ontdaan in een bad met ijswater gekieperd. ‘Ziezo,’ zei de ene broeder. ‘Dat is gedaan,’ zei de ander. ‘Een fijn verblijf,’ riepen ze in koor.

‘Wat is dit nou,’ zei heer Bommel toen hij proestend bovenkwam. ‘Zo ga je niet om met een heer van stand. Mijn fijnbesnaard gestel is niet bestand tegen zo’n ruwe behandeling.’ Het ijswater had hem echter wel verfrist en het gevoel alsof zijn hoofd gevuld was met een dikke

soep die hem het nadenken belette, leek verdwenen te zijn. Hij tastte naar de rand van het bad en zocht een plek om zich op de kant te werken.

Daar stond een jongedame met een allervriendelijkste glimlach. ‘Welkom in KUUR,’ zei ze. ‘Het is de bedoeling dat u minimaal een uur in het ijsbad blijft. Daar knapt u van op. Het is goed voor u.’

Heer Bommel wilde protesteren, en hij opende zijn mond om met gepaste verontwaardiging zijn tere zielenroerselen en gekrenkte gevoelens kenbaar te maken, maar hij bedacht zich toen de jongedame met haar glimlacht eenvoudigweg ‘Sssst’ zei. ‘Niet iedereen houdt het een uur vol,’ vervolgde ze, ‘maar ik denk dat u het kunt. U heeft niet alleen de lichaamsbouw, maar ook de wilskracht.’

‘Ja, misschien wel,’ zei heer Bommel. ‘Of nee, welzeker, ja. Natuurlijk kan ik hier een uurtje dobberen. Ik heb wat van de wereld gezien en ben niet voor een k-k-kleintje vervaard. Maar w-wat is het nut? W-want w-wat ik maar wil opmerken: het is wel k-k-koud.’

‘U bent ingedeeld voor ons programma TOP FIT ULTRA. U zult in de kortst mogelijke tijd weer de oude zijn en alles kunnen eten waar u zin in

heeft. Helemaal consumeerklar.’ De jongedame legde twee handdoeken en een badjas op de rand van het zwembad. ‘Zodra de gong klinkt, mag u zich melden in de fitlounge.’

Te laat realiseerde heer Bommel zich dat hij in het geheel geen antwoord op zijn vraag had gekregen. De jongedame was al weggewandeld en daar dreef hij alleen in het ijswater.

‘Het is ongekend wat een heer van stand moet doorstaan. Eerst een barre tocht, ingesnoerd in de achterbak van een bestelwagen. En dan nu een bad dat een ijsvogel nog te koud zou vinden.’ Toch begon de koude wel te wennen en het hoofd van heer Bommel werd steeds helderder. ‘Misschien is het niet zo erg om hier even tot mijzelf te komen,’ dacht hij. ‘Als ik weer helemaal mijzelf ben, dan, nu ja, dat lijkt me beter – voor mijzelf en iedereen.’

De komst van heer Bommel in het kuuroord kon niet onopgemerkt blijven. Een figuur in een witte doktersjas keek op een monitor en draaide aan een knopje. Op de beeldbuis vlogen opnames van alle uithoeken van het complex langs, tot de verkleumde heer Bommel in het ijsbad in beeld verscheen.

‘Ei, ei,’ zei het figuur. ‘Een rijk heerschap, met een bekend gezicht. Als dat nare witte ventje maar niet bij hem is.’

[Het gezicht van professor Sickbock is nog niet zichtbaar. Je ziet vooral de beeldbuis en zijn hand, die de knop bedient. De beeldbuis wordt geflankeerd door een laboratoriumopstelling (retorten, alambieken en erlenmeyers).]

Tom Poes passeerde het laatste teken van beschaving voor de Zwarte Bergen: een bushalte die enkel in stand werd gehouden met subsidies, die verstrekt werden om onuitlegbare bureaucratische en politieke redenen. De halte zelf was verweerd en wekte niet de indruk dat er ooit iemand op- of uitstapte, zelfs geen buschauffeur voor zijn lunchpauze. Er was hier dan ook niets, zelfs geen mooi uitzicht of idyllisch plekje. Enkel een paar dorre struiken, harde wind en de schaduw van de Zwarte Bergen.

Toch was de plek niet geheel verlaten en had blijkbaar iemand de tocht hierheen gemaakt, want even verderop ontwaarde Tom Poes een figuur die langs de kant van de weg liep. Het was een oud gebogen vrouwtje met een knoestige wandelstok en Tom Poes herkende haar van de

markt in Rommeldam. Hij hield stil. ‘Moet u nog ver,’ vroeg hij. ‘Kan ik u ergens afzetten?’ ‘Kloek en guitig,’ kraste de oude vrouw. ‘Een voorkomend iemand kruist mijn pad.’ Even leek ze te twijfelen, alsof ze het aanbod niet helemaal vertrouwde. Toen schudde ze haar hoofd. ‘Vaak ben ik lichtgelovig geweest. Zorg en waan. Wie bent u en waar wilt u gaan?’

Tom Poes stelde zich beleefd voor en vertelde dat hij op weg was naar een kuuroord. ‘Maar niet om er zelf te verblijven,’ haastte hij zich te zeggen. ‘Mijn vriend heer Bommel is daar en ik maak me zorgen om hem.’

‘Zorg en druk,’ zei de vrouw. ‘Mijn naam is Maria Snauswinkel, al noemt iedereen mij oma Snaus.’ Ze stapte in de Oude Schicht en wees met een gerimpelde vinger naar de Zwarte Bergen. ‘Daar moet ik heen. Naar dat oord daar aan de bergvoet. Kuur en euvel.’

Ze reden verder en de bergen naderden gestaag. ‘Bent u de oma Snaus van die verpakkingen?’ vroeg Tom Poes. ‘Uw naam staat op de kaartjes in die verpakkingen.’

‘Nee!’ riep het vrouwtje. ‘Nee! Nee! Konkel en leip. Driewerf nee. Ik ben bestolen.’ Ze snoof en kwijlde terwijl ze het uitriep. Ze haalde adem als een lekke blaasbalg.

Tom Poes liet haar even bedaren. ‘Ik wilde u niet van streek maken. Maar wellicht lucht het op als u uw verhaal kunt doen. Waar ben u van bestolen?’

Oma Snaus zuchtte diep. ‘Mijn receptenboek,’ zei ze. ‘Mijn ziel en zaligheid. Ik wist niet wat ik deed. Het is m’n eigen schuld. Ik zal ’t u vertellen.’

Ze nestelde zich nog wat dieper in de comfortabele rijdersstoel van de Oude Schicht en deed haar verhaal. ‘Ik verkocht baksels en soezen. Op de markt in Rommeldam. Ze vonden aftrek. Men smakte en smulde. Goede kost was ’t en eerlijke waar. Op een kwade dag stond er een heerschap bij m’n kraam. Hij betastte mijn soezen. Proefde een vinger room. “Ei, ei,” zei het heerschap. “Volle, dikke smaken. Perfect de receptuur die ik zoek.” Hij bood mij een ongehoord bedrag voor mijn receptenboek. Ik ben oud. M’n rug is krom, m’n benen zijn jichtig. Ik dacht mijn laatste dagen te slijten zonder zorg en gram. Maar hij bleek een dief en een veranderaar daarbij. Geen klinkende munten, enkel papieren schuld. En de bank zei: wachten maar. Morgen en later. En mijn recepten: hij bakt er enkel zinkwafels van. Stenen voor de maag en

wanen in ’t gemoed. Maar ik laat mij niet bedotten. Wis nee! Schier niet!’

[Het heerschap is Sickbock, maar zijn gelaat wordt nog niet in de plaatjes getoond, enkel zijn handen en jas.]

Terwijl ze haar verhaal deed, at ze onbekommerd het mandje leeg dat Joost had meegegeven. ‘Pap en peuzel,’ zei ze smakkend. ‘Niet slecht.’

Heer Bommel had zich na de koude enige tijd ferm doorstaan te hebben uit het ijsbad gehesen en zich in een badjas gekleed. Amper had hij de badjas dichtgeknoopt of er klonk een luide gong. ‘Mooi,’ zei hij. ‘Dat heb ik goed volgehouden. Er is een grens aan de kou die zelfs een doorgewinterd avonturier kan weerstaan.’ Hij keek om zich heen of er iemand was die zijn hervonden kordaatheid bemerkte kon hebben, maar er was niemand in de buurt. Bij gebrek aan duiding of goed gezelschap dwaalde heer Bommel rond door het kuuroord in de hoop de beloofde fitlounge te vinden. Het zag er allemaal zeer nieuw uit. Er waren douches, stoombaden, massagestralen en allerhande waterinstallaties waarvan over de precieze werking nog driftig gefantaseerd moest worden.

In de verte klonk een luid hijgen en stampen waar de vloer van trilde. ‘In ieder geval enig leven,’ zei heer Bommel. ‘Laat ik mij daar eens vertonen.’

Het geluid volgend ging heer Bommel een brede trap op en een gang door. In een hoge zaal met een overdaad aan spiegels stonden gewichten en apparaten waar men met enige zelfkwalling een ongekende sportiviteit tentoon kon spreiden. Er was één persoon aanwezig. Op een loopband werkte burgemeester Dickerdack zich in het zweet. Hij had een verbeterde trek op zijn gelaat en zwoegde zich in een flitsend sporttenu een weg naar de oneindigheid. Pas toen heer Bommel vlakbij hem was, schrok hij op. Een fractie van een ogenblik had hij de paniek in de ogen, daarna stapte hij snel van de loopband en toverde hij een brede lach op zijn gezicht.

‘Dag Bommel, ook aan het kuren,’ riep hij uit.

‘Wie verantwoording draagt moet de eigen gezondheid niet laten verslonzen.’

Heer Ollie knikte alsof hij dagelijks met zijn gezondheid bezig was en reconstrueerde al pratend hoe hij hier verzeild was geraakt. ‘Ik was bevangen door, welnu, de dokter noemde het bodemdrift. En nu ben ik hier, om tot mijzelf te komen. Nu voel ik me al direct beter, dus ik zal

mezelf wel hervonden hebben en niet lang blijven denk ik.’

‘Geen haast, Bommel, geen haast,’ sprak de burgervader joviaal. ‘Het lijkt me tijd voor een revitaliserend groen sapje in de fitlounge. Kom.’ In de belendende lounge zaten de heren een moment later onderuitgezakt aan de gezonde borreltafel. De jongedame waar heer Bommel reeds kennis mee had gemaakt bracht hen longdrinkglazen met een bruisend groen goedje waar een stengel bleekselderij boventuitstak. Met een glimlach zette ze de drankjes neer.

‘Heel goed,’ zei ze. ‘Na baden en sporten moet het lichaam worden gehydrateerd en voorzien van mineralen en vezels.’

‘Het is hier niet slecht toeven,’ zei heer Bommel en hij proefde voorzichtig van het bruisende groene drankje. Een weldadig gevoel trok direct door zijn lichaam en zijn haren gingen er van overeind staan. Hij had zich lang niet zo goed en fit gevoeld. ‘Bent u hier ook omdat u geplaagd werd door bodemdrijf?’

Dickerdak had zijn glas met selderij en al in één teug achterover geslagen. ‘Ja en nee,’ zei hij diplomatiek. ‘Van mijn bodemdrijf heb ik geen last. Als bestuurder krijg je nu eenmaal veel te verwerken. Daar moet je tegen kunnen, anders

moet je niet kiezen voor het publieke ambt.’ Hij slaakte een zucht. ‘Nee,’ vervolgde hij. ‘Ik kreeg last van algehele lusteloosheid. Zoiets had ik niet eerder meegemaakt. Het was daags na de proeverij waar de marktvergunningen geveild werden. Een succesavond. Er was zelfs een bod uitgebracht op de permanente weekvergunning. Goed voor de kaspositie van onze mooie stad, die toch een beetje onder druk staat door al mijn onkosten. Representatie, het loopt zo in de papieren.’

Heer Bommel knikte Dickerdak een keer beleefd toe, maar al snel dwaalde zijn blik af. Bij de bar lachte de jongedame hem vriendelijk toe. De burgemeester vertelde ondertussen verder. ‘Maar ondanks deze bestuurlijke overwinning voelde ik geen vreugde. Ik kon amper mijn bed uitkomen. Het enige wat mij troost bood was het verorberen van alle relatiegeschenken die ik had gekregen. Dat dempte even de leegte.’

Mistroostig staaarde hij naar het plafond. Na een paar tellen stilte schrok hij op. ‘Maar gelukkig had ik de avond tevoren gesproken met de aimabele lieden van de firma Suplex, die ook de proeverij verzorgd hadden. En zij hadden mij al uitgenodigd voor een *grand tour* over hun faciliteiten. En ik dacht: Dirk, kom op. Waar is je

pit. Waar is je *joie de vivre*, zoals de Markies zou zeggen. Wees daadkrachtig en zorg goed voor jezelf, zoals je altijd hebt gedaan. En toen heb ik mij voor een spoedkuur aangemeld.’

De verwijzing naar de Markies haalde niet meteen de meest warme gevoelens bij heer Ollie boven. ‘Ik moet vast zo weer door naar het volgende kuuronderdeel,’ zei heer Bommel, die de bespiegelingen van Dickerdak beleefd knikkend aanhoorde.

‘Jazeker,’ zei de burgemeester en hij veerde verbazingwekkend vlot op uit zijn luie zitmeubel. ‘Op naar het oerbad. Lekker zweten. Kom Bommel, ik wijs je de weg wel.’

Tom Poes naderde met oma Snaus het fonkelnieuwe Suplex terrein. Het oogde als een veelzijdig complex met glazen loges, hoge werkhallen, beschutte kantoren en daktuinen met een terrasopbouw. De weg splitste zich. Linksaf stond een enorm bord met daarop in grote letters de tekst: ‘Welkom bij KUUR’. Daaronder stond in kleine letters de leus: ‘gezondheid is een keuze!’. De linker weg leek rechtstreeks naar de voorkant van het gebouw te lopen. De weg die naar rechts liep, was voorzien van een klein zakelijk bordje met de tekst ‘Suplex

Inc. Alleen welkom op afspraak.’ Die weg kronkelde om het gebouw heen. ‘Schurft en ruft,’ briede oma Snaus. ‘Rechtsaf, zonder afspraak.’ Tom Poes knikte. ‘Nu ik hier ben, ga ik graag nog een eindje met u mee. De waarheid achter het kuuroord bevindt zich wellicht aan de achterzijde van het gebouw.’ De waarheid, of wat daar voor door moest gaan, openbaarde zich daar niet direct, maar Tom Poes kon de Oude Schicht wel zo het gebouw in rijden. Ze kwamen terecht in een hal waar goederen konden worden geladen. In de hele hal stonden rijen dozen voorzien van het koksmutslogo torenhoog opgestapeld. Een figuur in een blauwe overall en met een rinkelende sleutelbos kwam op hen afgelopen. ‘Wat moet dat?’ riep hij. ‘Als je daar parkeert, kunnen we straks de dozen niet netjes plaatsen.’ ‘Ik ben oud,’ riep oma Snaus. ‘Wil en wanten! Lopen gaat moeizaam.’ ‘En heeft u wel een afspraak,’ vroeg de opzichter die zich ineens realiseerde dat hier nooit iemand onaangekondigd kwam. Maar omdat tot nu toe iedereen zich netjes aan die regel gehouden had, was hem even ontschoten dat dit precies was waar hij toezicht op hield.

Oma Snaus snoof alsof ze direct haar gal wilde gaan spuwen. Tom Poes pakte haar hand vast en was haar voor. ‘Het is een verrassing,’ zei hij. ‘Herkennt u haar niet? Zij is oma Snaus. Het zijn haar heerlijke recepten die hier worden klaargemaakt.’ De opzichter keek haar eens goed aan. ‘Werkelijk? Wat een eer om kennis te maken. Ik ben dol op uw *pommes glacées*. En de dubbelgebakken kripelaers zijn iedere keer weer een feest.’ Hij boog diep voor oma Snaus. ‘Wat een leuke verrassing.’ ‘Snot en welie,’ zei oma Snaus, die niet zo goed raad wist met de situatie. ‘Waar is de zinkwafelbakker? Mijn recepten verfoezeld.’ ‘Kunt u ons de weg wijzen?’ vroeg Tom Poes. ‘We willen degene die haar receptenboek gekocht heeft graag met een bezoek verrassen.’ ‘Eigenlijk moet iedereen een afspraak maken,’ twijfelde de opzichter even, maar de eervolle ontmoeting had zijn bezwaren al weggenomen. ‘Komt u maar mee, ik zal u rondleiden.’ Hij ging Tom Poes en oma Snaus voor naar een klein bedrijfswagentje, waarmee je door het complex kon rijden. Vanuit het pakhuis reed hij gangen en kantoren door.

‘Het complex is ongelooflijk groot,’ vertelde hij terwijl hij reed. ‘Je kunt er makkelijk verdwalen. Er is de kookfabriek, de pillenfabriek en het laboratorium. En natuurlijk het kuuroord, met de bijbehorende waterzuivering en -regulatie.’ En voort reed de dienstauto. Oma Snaus was blij dat ze het hele eind niet hoefde te lopen, zeker omdat de weg door het gebouw ook nog constant omhoog liep. Het was haar zwaar te moede geweest: het zicht op de vele meters linoleum waar ze met haar neus dicht boven had moeten hangen. ‘Kak en menie,’ zei ze. ‘Helledagen.’ In een lange werkruimte achter glas zaten onder fel licht wel honderd werkers in steriele kleding potjes met pillen te vullen. Ze droegen mondkappen en handschoenen. Veel tijd om goed te kijken kregen ze niet, want de opzichter reed gestaag door, maar Tom Poes herkende in een oogopslag de verpakkingen HUP, FIT en ZOEF. Even verderop waren de machinekamers van het kuuroord. In de ene ruimte liep het personeel in bontjassen en was het ijskoud. In de andere kamer werden grote ketels water onder hoge druk warm gehouden.

‘Daar wekken ze de stoom op voor de zweetkamers en verwarmen ze het water voor het oerbad. Het water komt zo uit de bronnen van de Zwarte Bergen. Daarom is het complex hier gebouwd.’

‘Hmmm,’ zei Tom Poes en hij hield nauwkeurig de route bij die ze reden. Dat kon nog wel eens van pas kon komen, dacht hij.

Ze kwamen uit in een enorme hal waar uit grote industriële ketels bekende etensgeuren omhoog dampen.

‘Prut en kaantjes,’ mompelde oma Snaus.

‘Hier wordt gekookt voor de wereld,’ zei de opzichter. ‘U zult wel trots zijn.’

‘Tsst.’ Oma Snaus spuwde op de grond.

‘Ze geniet in stilte,’ zei Tom Poes. ‘Rijdt u maar door. Ze kan niet wachten om haar gevoelens te delen met de persoon die dit allemaal mogelijk heeft gemaakt.’

‘We zijn er al,’ zei de opzichter en hij reed aan het eind van de kookhal een sluis in en kwam uit in een laboratorium. Daar stond tussen de retorten en erlenmeyers een bekend heerschap. [Een monitoropstelling met camerabeelden is op de achtergrond zichtbaar.]

‘Ei, ei,’ sprak professor Joachim Sickbock. ‘Ik verwachtte u al. Mijn monitor voorspelde uw

komst reeds. Oma Snaus, in het gezelschap van dat hinderlijke witte ventje. Dit laboratorium is enkel voor wetenschappelijk geoutilleerden. Uw bezoek zal dus niet voor lang zijn. Laat af van mij!’ Zijn hand reikte naar een rode alarmknop. ‘Ik zal de bewaking laten komen om u uit te zetten.’

‘Wacht,’ zei Tom Poes. ‘We hebben alleen een paar vragen.’ Eigenlijk wist hij niet precies wat hij wilde weten, buiten in het algemeen ‘alles’, maar het leek hem van het grootste belang om de rust te bewaren en tijd te rekken.

Oma Snaus was uit het bedrijfswagentje geklauterd en schuifelde door het laboratorium, in de richting van de professor die haar minachtend aankeek.

‘Een paar vragen,’ zei hij. ‘Pah! Ik zal de hele wereld verheffen. Ik ben niet geïnteresseerd in de vragen van een enkeling.’ Opnieuw neeg zijn hand naar de rode knop.

‘U heeft gelijk,’ zei Tom Poes met de gedachte dat je meer vliegen met stroop vangt dan met azijn. ‘En u heeft alle macht. U kunt ons met één druk op de knop laten verwijderen. Wij staan machteloos tegenover uw machtige brein. Gunt u ons een laatste wens voor u ons door bewakers laat afvoeren. Ik wil mij graag laven aan uw

kennis. Vertelt u toch hoe u de wereld gaat... verbeteren.’

Professor Sickbock vouwde zijn handen samen en een pruimig lachje tooide zijn mond. Hij tuurde over zijn bril de ruimte door en keek Tom Poes schattend aan. ‘Wis! Mijn genie kent geen weerga.’

‘Mijn recepten zijn verknold,’ sneerde oma Snaus. ‘En waartoe?’

Een hees lachje ontsnapte aan de keel van de professor. ‘Ik heb voor het eerst in mijn glansrijke carrière een vinding gedaan die niet alleen briljant is, maar die ook nog rendabel is. Geld en glorie. Ei! Het gaat hand in hand.’

‘Quatsch en reutel,’ stampvoette oma Snaus. ‘Geen cent gezien.’

De professor woof haar tegenspraak weg. ‘Wel wiesdes. Zeker. Eerst moest er geïnvesteerd worden. Tot op heden is alles op de pof. Voorgefinancierd. Maar het kapitaal is in productie. Het pakhuis staat vol met de plofpakjes van uw receptuur. Als die verkocht zijn! Ik zal nooit meer op zwart zaad zitten. Immer geld voor onderzoek en experimenten.’ ‘Dat zijn wel bijzondere pakjes,’ zei Tom Poes. ‘Dat er alleen water bij hoeft, en dat het zo snel klaar is.’

‘Bijkans, ja, door vriesdroog- en krimpprocessen. En dat is niet eens de meest briljante vinding van mij.’ Hij greep een erlenmeyer met een doorzichtige vloeistof, die in alle kleuren glinsterde terwijl hij langzaam in de kolf walste. ‘Dit is mijn verdichte glutamaten-elixer. Het maakt alles, ja, houdbaar en bovenal, wie het nuttigt verlangt naar meer. Het natuurlijke hongergevoel wordt overschreven.’ ‘Maar wat is het nut daarvan?’ vroeg Tom Poes. ‘Mensen worden er ziek van.’ ‘Ei, ei. Ziek. Maar dan kan ik ze beter maken. Want ik heb ook bestanddelen ontwikkeld die de effecten verlichten. Ze raken dol en adipeus, maar dan zijn er de pillen en voor zware gevallen het kuuroord. En zo kan ik alle levens beheersen en mensen betalen mij er nog voor ook. De honger en de stilling, de dorst en de lessing, ieders ziekte en gezondheid. Een perfecte wereld is een gereguleerde wereld. Iedereen wil dat ervaren, het gevoel van opluchting en verlichting na een gestelde diagnose.’ Het relaas van de professor begon tiradeachtige trekken te krijgen en het stemde Tom Poes treurig. Eigenlijk begreep hij het niet helemaal, of wilde hij het liever niet begrijpen, maar hij wist wel dat hij graag een stokje zou steken voor de

megalomane plannen van de prof. ‘Ik weet genoeg,’ zei hij. De hand van de professor ging weer naar de rode knop en Tom Poes maakte zich op om de benen te nemen. Wellicht zou hij niet ver gekomen zijn als de bewaking snel was gealarmeerd, maar zover kwam het in het geheel niet. Een knoestige stok landde met grote snelheid op Sickbocks uitgestoken hand. ‘Vlerk,’ zei oma Snaus. ‘Op je falie kan je krijgen.’ Ze greep de professor bij een van zijn oren en trok hem naar beneden tot zijn sik de grond raakte. ‘Van mijn recepten zinkwafels bakken! Dat verdient billenkoek,’ krasste ze. Van geschokte verbazing kon de prof geen woord uitbrengen en onderging hij het standje van de bejaarde dame. De opzichter wist niet wat hij er mee aan moest. Hij probeerde zich te herinneren of deze situatie beschreven was in zijn werkinstructies, maar kon niets bedenken wat van toepassing was. Tom Poes was inmiddels geen getuige meer van het voorval. Hij was in de dienstauto gestapt en verliet de ruimte met vliegende vaart.

Heer Bommel dobberde inmiddels in het oerbad en hij genoot van de weldadige dampen. ‘Zo’n

kuuroord is zo gek nog niet. Het is een weldaad voor het gestel van een heer van stand waar zoveel verplichtingen op drukken en dat geplaagd wordt door de jachtigheid van het bestaan.’

Burgemeester Dickerdack dreef naast hem en mijmerde. ‘Het is een luxe die ik mij met mijn drukbezette agenda eigenlijk niet kan permitteren. Ik zou graag eens een verre reis maken en dobberen in de warme oceaan onder de equator, met een mojito en een koel briesje dat is opgewekt door wuivende palmladeren...’ De burgervader keek dromerig voor zich uit. ‘Daar droom ik van. Maar dan is dit verblijf toch al een hele mooie oplossing, zeker omdat het me is aangeboden door de firma Suplex, in ruil voor – herstel – omdat ze zo innig dankbaar waren voor de coulante vergunningverlening.’ Heer Ollie knikte en humde, maar luisterde eigenlijk niet. Hij droomde van een zwembad in de tuin bij slot Bommelstein en zag voor zich hoe Joost hem een kleurrijke cocktail zou brengen, met een parapluutje.

Terzelfder tijd hield Tom Poes zijn bedrijfswagen stil bij de machinekamer van het kuuroord. Hij rende de kamer met de ketels en het hete water

in. Een operateur hield de druk- en temperatuurmeter nauwlettend in de gaten. ‘Wat moet je doen als de waterdruk te hoog oploopt,’ vroeg Tom Poes aan hem. De operateur liet de vraag even tot zich doordringen. ‘Is die vraag onderdeel van een audit?’ wilde hij weten. ‘Zou ik het zeggen als dat zo was?’ vroeg Tom Poes. ‘Nee,’ zei de operateur. ‘Maar het is dus een audit. Daar was ik al bang voor. Maar deze vraag is vrij eenvoudig, daar weet ik het antwoord wel op.’ Hij wees op een handel. ‘Die handel laat direct het water uit de ketels ontsnappen. En als we het wiel ernaast helemaal opendraaien, loopt al het warme water uit het hele systeem in een paar minuten weg.’ ‘Prachtig,’ zei Tom Poes. ‘Waar gaat het heen?’ ‘Naar de afvoer,’ natuurlijk zei de operateur en hij keek een beetje argwanend. Tom Poes deed alsof het de normaalste zaak van de wereld was dat hij deze vragen stelde. ‘Zou je het ook naar het pakhuis kunnen leiden. Voor het geval daar bijvoorbeeld brand zou zijn.’ De operateur moest hartelijk lachen. ‘Dat is een leuke vraag voor een audit. Dat zal niet iedereen weten. Maar ik wel. Dat systeem heb ik zelf

helpen aanleggen. Het kan, maar het is niet eenvoudig.’ Hij liep naar een regelpaneel en wees op alle knoppen en schuifjes die daar op zaten. Hij liet precies zien hoe die moesten worden afgesteld. ‘Zo staan ze precies goed om het hete afvoerwater naar de sprinklers om te leiden.’ Hij genoot zichtbaar van zijn eigen vernuft. ‘Nu moet je natuurlijk niet aan de drukhandel zitten, want dan loopt het er direct echt heen.’ Terwijl hij het laatste zei, stond Tom Poes al niet meer naast hem, die hing namelijk met zijn hele gewicht aan de bewuste handel. Langzaam kwam die in beweging en een luid suizen en borrelen klonk op vanuit de buizen. Meteen ging Tom Poes door naar het wiel, dat hij helemaal open draaide. ‘Wat doe je nou?’ riep de operateur uit en hij kwam geschrokken toelopen. ‘Het is niet alleen een audit,’ zei Tom Poes, ‘maar ook een brandoefening. We moeten ons zo direct buiten verzamelen.’

Plotsklaps werden de rustige mijmering in het oerbad verstoord door een luid slorpend geluid en een hevig kolken van het warme water. Heer Bommel ging kopje onder en Dickerdak hield ternauwernood het hoofd boven water. Hadden

ze langs de kant gestaan, dan hadden ze gezien dat er een heuse draaikolk in het oerbad was ontstaan, maar terwijl ze bezig waren het vege lijf te redden hadden ze voor de aard van de verstoring van hun badrust weinig oog. Het was een wild spartelen en proesten, waarbij alle lichaamsdelen bij toerbeurt even boven water verschenen, maar telkenmale op dramatische wijze door de golven verzwolgen werden. Eer het watergeweld de twee badgasten noodlottig kon worden, voelden zij de stenen bodem van het diepe bad onder hun voeten en zakte het waterpijl zo ver dat het bad op een paar plassen na droog viel. Daar zaten ze, beduusd en amechtig, tussen een enkele verloren badend en drijver, op de bodem van het bad. ‘Het water is weg,’ zei heer Bommel, met niet verholten teleurstelling. ‘Wat opmerkzaam van je, Bommel,’ zei Dickerdak. ‘De vraag is: wat is er aan de hand?’ De heren poogden uit het bad te klauterden. De rand was echter hoog, het bad was diep en geen van beide heren blonk uit in atletische krachttoeren. Soms zijn wilskracht en doorzettingsvermogen voldoende substituut, maar soms ook niet. En zo zaten zij getweeën op

de bodem van het bad te wachten tot een oplossing zich zou aandienen.

Het vrijgekomen hete water stroomde door de leidingen en zocht zich keurig, zoals ingesteld, een weg door de buizen naar het sprinklersysteem van de opslaghal. De sprinklers waren goed afgesteld en reageerden direct op de warmte en zo werd de hele hal getrakteerd op een heerlijke warme douche. De dozen raakten langzaam doorweekt met het hete water en de pakjes die zich daarin bevonden begonnen zich te roeren. Het sissen zwelde aan tot een luidruchtig geraas en het geluid van de duizenden pakjes, die gelijktijdig 'plof' deden en in een dampende maaltijd veranderden, was oorverdovend en door het hele complex hoorbaar.

Sickbock hoorde het in zijn laboratorium en hij kende het geluid als geen ander. Hij had het zorgvuldig ontworpen en talloze malen gecreëerd tijdens zijn proeven en experimenten op de zoektocht naar het perfecte pakje.

Uit pure zorg om zijn voortdurende onfortuin rukte hij zich los uit de greep van oma Snaus en sloeg met een driftige klap op de rode alarmknop. Hij snelde naar zijn monitor en

draaide driftig aan het knopje tot hij de opslaghal in beeld kreeg. 'Neen!' riep hij uit. Want hij zag dat daar in de verte zijn kapitaal van morgen veranderd was in een geurende brij maaltijden.

Tom Poes overdacht wat hij had gedaan, en vooral wat hij nu verder moest. Eigenlijk moest hij zich zo snel mogelijk uit de voeten maken. Maar hij kon oma Snaus niet zomaar achterlaten. En heer Ollie moest hier ook nog ergens zijn. In de dienstwagen reed Tom Poes snel terug naar het laboratorium. Enige vorm van alarm kon niet lang uitblijven en als op bestelling hoorde hij onderweg al sirenes loeien. Personeel rende door de gangen in kennelijke staat van opwinding. Aangekomen in het laboratorium gebeurde waar hij al een beetje voor gevreesd had. Hij werd direct omsingeld door potige types in uniformen, met handen als kolenschoppen en een onvermurwbare trek om de mond. Oma Snaus werd door een van die figuren in bedwang gehouden. Haar drift en knoestige stok maakten het hem nog aardig moeilijk. [Ze lijken op de ziekenbroeders, maar dan met andere pakjes.]

Professor Sickbock stond op de achtergrond. 'Dat is hem,' gilte hij. 'De onwetenschappelijke!

De naarling. Hij heeft de voorraad verpest. Hij heeft ons geruïneerd.'

Op het woord geruïneerd keken de bozige bewakers vragend om.

'Geruïneerd!' riep er één. 'Worden we dan deze week nog steeds niet betaald?'

'De voorraad verpest,' zei een ander. 'Dan krijgen we dus niet eens gratis pakjes mee naar huis.'

'We geven er de brui aan,' zeiden ze in koor. Ze wierpen hun petten af en zetten koers naar de uitgang. 'Ik ga terug naar mijn moestuin,' zei er één. 'En ik ga weer vissen,' zei een ander. 'Op naar huis!' riepen ze gezamenlijk.

Met lede ogen zag professor Sickbock het vertrek van de bewakers aan. 'Alles is mislukt,' riep hij uit. 'Ik ben finaal tegengewerkt. Geen pakjes geen eten. Geen eten geen ziekte. Geen ziekte geen medicijnen. Geen medicijnen geen winst. En uit de verkoop van de pakjes ook al niets. Alles van nul en generlei waarde.' Hij trok aan zijn sik en zwaaide zijn handen om zijn hoofd alsof hij zich de haren uit het hoofd wilde trekken. 'Ik moet mij bezinnen,' vervolgde hij en stapte in zijn nood naar de uitgang. 'Men zal nog van mij horen.'

Oma Snaus glunderde. 'In waas en nevel,' riep zij hem nog éénmaal na, terwijl ze dreigend met

haar stok zwaaide. Daarna snuffelde ze eens op haar gemak door de spullen in het laboratorium. Het duurde niet lang of ze vond tussen de aantekeningen van de gevluchte professor haar geliefde kookboek.

‘Nu moet ik alleen heer Ollie nog terugvinden,’ zei Tom Poes. ‘Ik hoop dat het goed met hem gaat.’

Oma Snaus wees naar de monitor. ‘De sik keek in de toverlantaarn,’ zei en ze spuwde op de grond. ‘Licht en luim.’

Tom Poes draaide aan de knop op zoek naar beelden van heer Ollie. Uiteindelijk verscheen het lege oerbath. Daar zag hij zijn vriend en de burgemeester in staat van toenemende wanhoop op de bodem van het bad zitten. ‘Dat ziet er niet comfortabel uit,’ dacht Tom Poes. ‘Laat ik maar snel op zoek gaan.’

Voor hij vertrok wilde hij nog aan oma Snaus vragen waar zij heen wilde en of hij haar nog ergens af kon zetten. Maar toen hij om zich heen keek, was de oude vrouw uit het laboratorium verdwenen. ‘Dan zal ze haar weg wel vinden,’ zei Tom Poes tot zichzelf. ‘Het is een krasse dame.’

Heer Ollie en Dickerdak zaten zo enige tijd zwijgend naast elkaar. Af en toe zuchtte een van de twee, of zei: ‘Tja, daar zitten we dan.’

De gedwongen opsluiting op de bodem van het bad, bracht tal van bespiegelende gedachten bij hen boven. Heimwee naar huis en naar de omgeving van Rommeldam. Hoe waren ze hier toch verzeild geraakt? Hoewel ze zwegen waren hun gedachten opmerkelijk gelijk. Het ging over eten en hoe hen dat uiteindelijk helemaal niet goed gevallen was. Terwijl ze daar zaten kwam ook langzaamaan een eerlijke honger bij hen opzetten.

‘Mijn maag knort,’ zei Dickerdack. ‘Maar dat is eigenlijk heel fijn.’

‘Het is allemaal begonnen met die pakjes,’ zei heer Ollie. ‘Die zijn helemaal niet goed voor me.’

‘Ja,’ zei Dickerdack. ‘Die proeverij was de druppel. Ik raakte helemaal uit balans.’

‘Ik wil zo’n kuuroord helemaal niet nodig hebben,’ zei heer Bommel en hij voelde een ernstige verontwaardiging in zich opkomen. ‘En al helemaal niet om me daarna weer vol te moeten stoppen met van die toverwafels.’

‘Als ik terug ben in Rommeldam,’ zei Dickerdack in een vlag van kordaatheid, ‘dan verbied ik

terstond de verkoop van al die rommel. Zeker buiten marktdagen.’

‘Dat klink heel goed,’ zei Tom Poes, wiens hoofd nu over de rand van het bad keek. ‘Houdt die gedachte vast, dan zal ik een ladder halen en kunnen jullie er uit klimmen.’

Heer Bommel en Tom Poes wilden het kuuroord en de rest van het Suplex-complex liefst zo snel mogelijk de rug toekeren. De oude Schicht stond nog geparkeerd in de opslaghal en was een beetje bedolven geraakt onder de ontplofte maaltijden. ‘Een heer laat zich op weg naar huis niet tegenhouden door misbaksels en halfgare rommel.’ Kordaat stroopte heer Bommel de mouwen op en ging de smurrie met bezem en poetslap te lijf. ‘Dat doet goed,’ zei hij en hij wreef een uurtje noeste arbeid later de koplampen op tot ze blonken. ‘Het kuren is een weldaad, niet zozeer voor het lichaam als wel voor de geest,’ zei hij tegen Tom Poes. ‘Je zou dat ook eens moeten doen, jonge vriend. Ik ben hier tot het inzicht gekomen dat al die nieuwerwetse pakjes niets zijn voor een heer van stand. Ik vertrouw graag op de degelijke kookkunsten van Joost.’

‘Hmmm,’ zei Tom Poes.

‘Wat loop je nu te hummen?’ vroeg heer Bommel terwijl hij achter het stuur plaats nam.

‘Het is niets,’ zei Tom Poes. ‘Ik stel alleen voor dat u hem niet vaker dan eens per week vraagt laagjestaart te maken. Dat is beter voor zijn gestel, en wellicht ook voor uw spijsvertering.’

Met Joost zijn gestel bleek het bij thuiskomst gelukkig uitstekend. De trouwe bediende was zichtbaar ontroerd toen hij heer Bommel in blakende gezondheid de hal van het slot zag betreden.

‘Het doet me deugd dat u er weer bent,’ zei hij. ‘Ik ben zo vrij geweest uw afwezigheid te benutten voor een kleine voorjaars schoonmaak.’ ‘Uitstekend,’ zei heer Bommel. ‘Als dat je maar niet van het bereiden van de maaltijd heeft afgehouden.’ Even hield hij stil, alsof woorden hem te kort schoten. Joost verschoot een weinig van kleur en aarzelde even voor hij sprak.

‘Ik had een eenvoudige doch voedzame maaltijd in gedachten,’ zei de huisknecht. ‘Zoals u gewend bent, geen probeersels of nieuwbakken zaken.’ Heer Bommel slaakte een zucht van verlichting. Joost schraapte echter zijn keel. ‘Alleen de groentes zijn een beetje vreemd,’ zei hij. ‘Het enige wat deze dagen nog verkrijgbaar was,

waren worteltjes die in buitenissige bochten gegroeid waren.’

‘Dat kan ik wel verdragen,’ zei heer Bommel.

‘En iets zegt mij dat de levering van normale groentes de komende tijd wel weer op gang zal komen,’ voegde Tom Poes toe.

En zo zaten zij aan, aan een tafel met een gebonden soepje, flenzen, wortels en peertjes, aardappelen met ui en spekjes. De tafel was door Joost extra feestelijk versierd met een klein zandkasteel. [Op het plaatje is uiteraard ook de profiteroles of de Saint Honoré zichtbaar.]

‘Ik heb mij een beetje uitgeleefd,’ zei de knecht, ‘als u mij wilt verschonen.’

‘Had u Dickerdack niet moeten uitnodigen,’ vroeg Tom Poes, terwijl hij opschepte.

‘Ach nee,’ zei heer Ollie, ‘die is vast druk doende met het intrekken van vergunningen. Belangrijk werk, waarvan het goed is dat het gebeurt.’

[Op het laatste plaatje zien we Dickerdack naast Oma Snaus bij de laatste bushalte staan.

Dickerdak kijkt treurig op zijn horloge, terwijl oma Snaus met het kookboek onder haar arm, stoïcijns naast hem staat. Het regent zachtjes.]

Colofon

Dit verhaal is geschreven als hommage aan het werk van Martin Toonder.

Als auteur van 'De zinkwafels' en copyrighthouder van deze tekst wil ik graag expliciet vermelden dat ik niet de eigenaar ben van de personages Heer Bommel en Tom Poes, of een van de gerelateerde personages. De oorspronkelijke verhalen over Heer Bommel en Tom Poes zijn gemaakt door Marten Toonder en eigendom van de Toondercompagnie. Dit verhaal is alleen bedoeld voor entertainment doeleinden, als hommage en om interesse voor de oorspronkelijke verhalen te verstrekken. Dit verhaal is geen onderdeel van de Bommel-canon. Ik maak geen winst met dit verhaal.